

DRAUGAS

PERIODICALS
May 17,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, GEGUŽĖS - MAY 17, 2001

*****MIXED ADC 606

S75 P1 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM

Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05/16/01

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 96

Kaina 50 c.

Vilniaus oro uoste buvo pasiruota krizei situacijai

Vilnius, gegužės 16 d. (BNS) — Antradienio vakarą dėl Lietuvos lėktuvų iškilusių techninių neskandų Vilniaus oro uoste buvo sukurta specialiosios tarnybos, tačiau orlaivis nusileido sėkmingai.

Iš Amsterdamo į Vilnių skridusiam „Lietuvos avialinijų“ lėktuvui „Saab 2000“ rengiantis leisti, neįsijungė daviklis, rodantis, kad išsiskleidė priekinė važiuoklė. „Saab 2000“ praskrido virš oro uosto mažame aukštyje, ir žemėje esantys inžinieriai įsitikino, kad važiuoklė vis dėlto išsiskleidusi. Lėktuvas sėkmingai nutūpė, šešioliką šiuo lėktuvu skridusių keleivių ir penki igulos nariai nenukentėjo. Ugniagesių ir gelbėtojų pagalbos neprireikė.

Panašus „Lietuvos avialinijų“ „Saab 2000“ incidentas įvyko ir pernai lapkritį. Tą kartą orlaivius leidžiantis Maskvos oro uoste, nesuveikė priekinės važiuoklės daviklis ir lakūnai nusprendė grįžti į Vilnių. Buvo nustatyta, kad važiuoklė išsiskleidė, orlaivio nusileidimas buvo sėkmingas, keleiviai ir igula nenukentėjo.

„Saab 2000“ yra Švedijoje pagamintas dvimotoris turbosraigtinis lėktuvas. LAL turi du tokios orlaivius ir taip pat du mažesnius „Saab 340 B“ lėktuvus. Bendrovės gamintojos teigimu, „Saab 2000“ laikomas vienu patikimiausių „aukštos technologijos“ turbosraigtinių regioninio nuotolio lėktuvų. LAL turimos modifikacijos orlaivis talpina 50 keleivių, skrenda kreiseriniu 370 mazgu (685 km per valandą) greičiu, gali pakilti į 9,5 kilometro aukštį ir nepapildytas kuro atsargų, nuskristi 2,340 kilometrų.

Lietuvos Civilinės aviacijos inspekcijos direktorius Alvydas Šumskas pareiškė, jog antradienio įvyki dėl „Lietuvos avialinijų“ (LAL) lėktuvo „Saab 2000“ nulėmė orlaivio signalizacijos sistemos gedimas. Pasak A. Šumsko, kol kas nenustatyta, kuris signalizacijos sistemos elementas nesuveikė. Pasak jo, šis įvykis nėra pavojingas, įvyki tiriama LAL sudaryta komisija, Civilinės aviacijos inspekcija kontroliuoja tyrimą.

Gegužės 16 d. Vilniuje įvyko „LUKoil Baltija“ vadovo, „LUKoil“ viceprezidento Juri Storožev ir Lietuvos ūkio ministro Eugenijaus Gentvilo susitikimas.

Lietuva siūlo „LUKoil“ trečdalį „Mažeikių naftos“ akcijų

Vilnius, gegužės 15 d. (BNS) — Lietuvos vyriausybė sutiktų, kad Rusijos naftos susivienijimas valdytų iki trečdalio „Mažeikių naftos“ bendrovės akcijų, trečdadienį po susitikimo su „LUKoil“ viceprezidentu Juri Storožev pareiškė ūkio ministras Eugenijus Gentvilas.

Tuo pat metu ūkio ministras dar kartą patvirtino jau anksčiau išsakytą nuostatą, kad Lietuvos vyriausybė negali perduoti Rusijos bendrovei „Mažeikių naftos“ valdymo teisių, nes to neleidžia 1999 m. JAV bendrove „Williams International“ pasirašyta investicijų sutartis, pagal kurią valdymo teisės buvo perduotos šiai bendrovei.

Pasak E. Gentvilo, „LUKoil“ galėtų tapti „Mažeikių naftos“ akcininke išleidžiant naują akcijų emisiją. Vyriausybei ir „Williams International“ bendrovei taip pat priklausytų po trečdalį „Mažeikių naftos“ akcijų.

E. Gentvilo teigimu, „LUKoil“ įsigijus trečdalį „Mažeikių naftos“ akcijų, Rusijos bendrovei galėtų būti proporcingai atstovaujama įmonės valdyboje.

J. Storožev po susitikimo su E. Gentvilu žurnalistams sakė:

„Klaipėdos simbolis tapęs burlaivis „Meridianas“ nuleistas į vandenį ir priklauso priekinėms. Visą mėnesį laivas buvo remontuojamas akcinės bendrovės „Klaipėdos laivų remontas“ doke, pranešė „Lietuvos rytas“. Per tą laiką pakeistos laivo korpuso poverdinės dalies metalo dalys, laivo priekio lentinės apkalos, korpusas nudažytas specialiais dažais, ištiesinta ir sutvirtinta laivo plunksna. Specialistai nustatė, kad burlaivio stiebai dar yra gana tvirti ir kol kas jų keisti nereikia. Trys 27 metrų aukščio stiebai bus nuvalyti ir nudažyti, pakeistos surūdijusios detalės. Dabar bus tvarkoma ir dažoma viršutinė laivo dalis. Birtelį burlaivis turėtų grįžti į įprastą vietą Danės krantinėje, šalia Birtos tilto. Sausį senąjį burlaivį „Meridianas“ už 1 litą nusipirko vyriausybės atstovo Klaipėdos apskrityje patarėjas 30 metų Artūras Žickus. Dabar „Meridianas“ — laivo paramos fondo nuosavybė. (BNS)

* Vyriausybė pritarė Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokejimo įstatymo papildymo projektui, numatančiam, kad žinios apie valstybės politikų, pareigūnų ir teisėjų darbo užmokestį bus viešos. Įstatymo pataisoje taip pat numatyta, kad žinių apie valdininkų atlyginimus teikimo tvarką nustatys vyriausybė. (BNS)

* Kalvarijos pasienio veterinarijos poste per parą dėl snukio ir nagų ligos grėsmės dezinfekuojama apie 700 Lietuvių iš užsienio įvažiuojančių transporto priemonių, tarp jų naudoti automobiliai ir žemės ūkio technika. Tokia pat įvažiuojančių ir Lietuvą automobilių dezinfekcija atliekama ir kituose 18-koje Lietuvos pasienio veterinarijuose postuose. Jau savaitę atliekami dezinfekcijos darbai vyksta sklandžiai, visa procedūra vienam automobiliui teuzima kelias minutes. (Elta)

* Rengiantis NATO parlamentinėse asamblėjos pavasario sesijai, Vilniaus Šiuolaikinio meno centras paverstas modernia konferencijų būstine. Anot Seimo kanclerio pavaduotojo Gedimino Alekso, iš pasirėngiamas išleisti 8 mln. litų du trečdaliu yra investicijos, kurios neaprašė. Po NATO parlamentinės asamblėjos atsinaujins Seimas — prestižiniam renginiui nu-pirka įrangą, baldai, kilimo danga vėliau papuos Lietuvos parlamento rūmus. (R. Elta)

* Du mėnesius trijose Baltijos valstybėse gėręs estas atklydo į Plungę ir paprašė Lietuvos policininkų padėti jam sugrįžti į Estiją. „Lietuvos rytas“ rašo, kad sekmadienį vakare į Plungės policijos komisariatą kreipėsi girtas estas. Raiv Kannola prisistatęs 32 metų atvykęs teigė pametęs pasą, todėl negalįs kirsti Lietuvos valstybinės sienos. Estas sakė neprisimenąs, kaip ir su kuo atsidūrė Plungėje. Prieš tai jis sakė girtavęs Estijos Tartu mieste, po to Rygoje. Jis buvo uždarytas laikino su-laikymo kameroje. Vyras neturėjo ne tik jokio jo tapatybę patvirtinančio dokumento, bet ir daiktų, todėl buvo išsiųstas paklašimas į Interpolą. „Čia patekau todėl, kad jūsų pasieniečiai blogai atlieka savo pareigas, nesaugo valstybės sienos. Estijoje tokių dalykų nėra“, net už groty patekęs Estijos pilietis bandė įrodyti savo valstybės privalumus. (L. Elta)

Tėvynėje pasižvalgius

* Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcija Seime griežtai neigia gandus, esą jų atstovas galėtų tapti Seimo pirmininko pavaduotoju iš šių pareigų atstodinus Valstiečių partijos pirmininką Ramoną Karbauskį. Konservatoriai, pasiskelbę esantys opozicijoje dabartinei valdantčiai daugumai, savo nuostatų nekeičia. Trečdadienį žiniasklaidoje pasirodė prielaidų, neva konservatoriams už pagalbą atstatydintam iš posto R. Karbauskį, gali būti pasiūlytas Seimo vicepirmininko postas. (Elta)

* Seimo Statutus nurodo, kad naujas parlamento vicepirmininkas turėtų būti renkamas jau artimiausiam Seimo visuotiniame posėdyje, tai yra jau rytoj. Neoficialiai užsimenama, kad šias pareigas gali užimti konservatoriaus Andrius Kubilius arba centristas Gintaras Šileikis. (KD, Elta)

* Į žodžių karą su kraujosiomis tarnybomis įsivėlęs Seimo Naujosios sąjungos (NS, socialliberalų) frakcijos seniūnas Gediminas Jakavonis dar neketina atsistatydinti, tačiau neatmeta galimybės patikrinti pastikėjimą frakcijoje. Tai G. Jakavonis pareiškė trečdadienį Seime surengtoje spaudos konferencijoje, paklaustas, ar NS vadovui ir Seimo pirmininkui Artūriui Paulauskui atsiribojus nuo jo pareiškimų dėl tariamo specialinių tarnybų ir prezidentūros atstovų sąmoklo prieš socialliberalus neketina atsistatydinti iš frakcijos vadovo. G. Jakavonis spaudos konferencijoje pats pripažino, jog padarė „karštakošišką pareiškimą“, apkaltindamas Valstybės saugumo departamentą, Specialiųjų tyrimų tarnybą (STT) ir prezidento patarėją Albina Janušką rengiant sąmokslą prieš jį, siekiant tokiu būdu sukompromituoti būsimąjį kandidatą ir prezidentus A. Paulauską. (BNS)

* Antradienį Ignalinos atominės elektrinės (IAE) gamybiniame aikštelėje iš krutinio automobilio kėbulu iškrito dėžė su vidutinio radioaktyvumo atliekomis, kurios buvo vežamos iš laidojimo vietą, esančią toje pačioje gamybinėje aikštelėje. Dalis atliekų išbyrėjo kelio važiuojamojoje dalyje. Ignalinos jėgainės atstovai informavo, kad vieta, kur išbyrėjo atliekos, buvo išvalyta specialiomis priemonėmis, pačios atliekos — surinktos ir sutvarkytos, o dėžė nuvežta į atliekų laidojimo vietą. Radiacinė padėtis už gamybinės aikštelės ribų nesikeitė.

Šis įvykis pagal tarptautinę nelaimių atominės elektrinės vertinimo INES skalę vertinamas vienetu. Skale yra nuo 0 iki 7.

* Pietų Lietuvos aplinkosaugininkai, kovojantys su kraujasiurbiais mašalais, trečdadienį į Nemuną išpylė 4 tonas biologinio preparato „Vecto Bac“. Šiuo metu tvarkomi dokumentai, kad šią savaitę dar 4 tonos šio biologinio preparato būtų išvežtos į Baltarusiją bei išpiltos Nemuno aukštupyje. Mašalų naikinimo preparato „Vecto Bac“ įsigijimą finansuoja Lietuvos vyriausybė. Baltarusių aplinkosaugininkai šiemet neišgali naikinti mašalus. Norint, kad preparatas būtų panaudotas veiksmingai, būtina dalį jo išpilti Baltarusijoje, iš kur preparatą upė parplukdys į Lietuvą.

* Dauguma Lietuvos žmonių mano, kad socialliberalų ir socialdemokratų koalicija garantuotų didesnę valdžios pastovumą. Tai rodo apklausa, kurią žurnalo „Veidas“ užsakymu atliko viešosios nuomonės ir rinkos tyrimų studija „Spinter“. 40,2 proc. apklaustųjų teigiamai atakė koaliciją garantuotą didesnę valdžios pastovumą. (BNS)

Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuters, DPA, AP, Interfax, ITAR-TASS, Belafan, RIA ir ELTA žinių agentūrų pranešimais)

Londonas. Nauji vadovai, naujos idėjos, naujos grėsmės — tai buvo pereinamieji metai pasauliui, kuris patiria esminius pokyčius, teigiama trečdadienį paskelbtame Tarptautinio strateginių studijų instituto (TSSI) metiniame pranešime. Pradedant George W. Bush JAV, baigiant Ariel Sharon Izraelyje, įtakingose valstybėse pasikeitė vadovybė. Permainų vėjas praužė visuose žemynuose, nuo Vincente Fox Meksikoje ir Chen Shui-Biano Taiwane, kurie nugalėjo ilgus metus valdžiusias partijas, iki Joseph Kabila Kongo Demokratinėje Respublikoje ir Junichiro Koizumi Japonijoje. Pasibaigus šaltajam karui ir regioniniams konfliktams negrąžinant daryti įtakos politikai, kaip anksčiau galėjo elgtis Vokietija, Japonija ir Sovietų Sąjunga, nauji vadovai susiduria su kitokiais iššūkiais nei jų pirmtakai. Net Kinija, „nebegalės labai daugelį metų sukelti tokios grėsmės, net jei norėtų“, tvirtina tyrimų centro zinovai. Dėl šios priežasties TSSI sulaužė tradiciją ir įvardijo dvi nekarinio pobūdžio grėsmes pasaulio pastovumui — pasaulinį atsilimą ir sunkejančią pabėgėlių padėtį. „Nors daugelį metų jie nekels chaoso grėsmės, tačiau iki kritinio taško tik keli žingsniai“, sakoma ataskaitoje.

Bogota. Rytų Kolumbijoje maistininkai pagrobė 150 plantacijos darbininkų, trečdadienį pranešė kariuomenė. Nepatvirtintais duomenimis, tarp pagrobto žmonių užsieniečių nėra. Maždaug 80-100 vyrų, kurie vilkėjo maskuojančias uniformas ir buvo ginkluoti šautuvais, vėl antradienio vakarą pagrobė iš plantacijų aštuonių autobusais grįžtančius darbininkus. Įkaitais paimti žmonės dirbo plantacijoje „El Palmar“, Kanasarės provincijoje, maždaug už 90 kilometrų į rytus nuo sostinės Bogotos. Pasak kariuomenės, šioje vietoje taip pat veikia Kolumbijos revoliucinės ginkluotosios pajėgos (FARC). Pilietinio karo draskoma Kolumbija dažnai vadinama pasaulio pagrobimų sostine. Už įkaitus gautas išpirkas maistininkai naudoja savo kelis dešimtmečius trunkančiam karui prieš valstybę finansuoti.

Tokio. Naujasis Japonijos premjeras Junichiro Koizumi pirmadienį pakartojo, kad Rusija turinti pripažinti Tokyo suverenumą keturioms Rusijos valdomoms saloms — tik tada bus galima pasirašyti dvišalę taikos sutartį, oficialiai užbaigiančią Antrąjį pasaulinį karą. Tai buvo pasakyta tuo metu, kai japonų parlamentai Maskvoje rengėsi perduoti J. Koizumi laišką Rusijos prezidentui Vladimirui Putin. Klausimas dėl keturių salų, kurias Rusija užėmė II pasaulinio karo pabaigoje, neleidžia abiem valstybėms pasirašyti taikos sutarties, oficialiai užbaigiančios karą. Į naujojo Japonijos premjero pastabas šiuo klausimu yra labai atidžiai įsiklausoma. Ankstesnysis premjeras Yoshiro Mori ir V. Putin kovo mėnesį pasirašė simbolinę deklaraciją, kuri numato, kad būsimos derybos dėl sutarties turi būti grindžiamos keliais pokario pareiškimais. Vienas jų yra 1956 metų susitarimas, kuriuo Maskva sutiko grąžinti dvi iš keturių salų, kai bus pasirašyta taikos sutartis.

Priština, Jugoslavija. NATO vadovaujama Kosovo taikos palaikymo pajėgų (KFOR) vadas generolas Thorstein Skiaker trečdadienį pasiūlė amnestiją iki gegužės 24 dienos pasiduosiantiems albanų maistininkams. Įsakas dėl amnestijos įsigalioja iš karto. „Ginklus sudėję kovotojų grupuočių nariai, išskyrus tuos asmenis, kurie įtariamai sunkiai nusikaltimais, po patikrinimo procedūros bus paleisti“, sakė Th. Skiaker. Pirmadienį NATO nusprendė leisti Jugoslavijos pajėgoms nuo gegužės 24 d. įžengti į paskutinį apsauginės zonos plotą. Ši zona aplink Kosovą buvo nustatyta po 1999 m. karo šioje provincijoje Serbijos pietuose.

Vašingtonas. JAV viceprezidentas Dick Cheney antradienį pareiškė neketinąs dalyvauti rinkimuose į prezidento postą po galimų dviejų kadencijų su dabartiniu prezidentu George W. Bush. „Klausyk, kol mano lyderis baigs, man bus 68 metai — manau, jau būsiu pakankamai senas — ir tuo metu aš nesitikiu niekur kandiduoti“, sakė D. Cheney. 60-metis D. Cheney nuo 1978 m. patyrė keturis širdies priepuolius. Kovo mėnesį jis skubiai buvo paguldytas į ligoninę ir jam buvo atlikta beveik visiškai užsikimšusios vainikinės arterijos išplėtimo operacija. Paklaustas, ar jis nenumato kokių nors sunkumų tarnauti dvi viceprezidento kadencijas, jeigu G. W. Bush su juo bus išrinktas antrajai kadencijai, D. Cheney pareiškė: „Jeigu jis manęs pakeidais ir bus patenkintas mano tarnyba, aš pasirengęs tarnauti“.

Vašingtonas. JAV Aukščiausiasis teismas (AT) pirmadienį nusprendė, kad Kalifornijos kanapių platintojų klubai negali dalyti marihuanos net sunkiai sergantiems žmonėms. AT vieningai atsisakė į federalinį įstatymą, draudžiantį nelegalaus narkotiko marihuanos platinimą, įtraukti „medicininės būtinybės“ išlygą. Didelio susidomėjimo sulaukusi byla buvo labai svarbi Amerikos judėjimui už marihuanos naudojimą medicininiais tikslais. Teisėnės kovos nerimsta nuo pat 1996 metų, kai Kalifornija patvirtino savo gyventojų referendumu priimtą sprendimą leisti vartoti šiuos narkotikus medicinoje. Kanapių klubai tvirtina, kad marihuaną reikėtų skirti sunkių ligonių, tarp jų — AIDS bei vėžio sergančių žmonių skausmams ir kanciams palengvinti, o JAV vyriausybė, kuri iškelė klubams minėtą bylą, perspėja dėl marihuanos punktų keliamo pavojaus.

Tokio. Japonijos princesė Masako po beveik aštuonerių santuokos metų pagaliau yra nešcia ir galbūt nešioja būsimąjį Chirantemų sostą — seniausios pasaulyje monarchijos — ipėdinį, antradienį pranešė imperatoriškųjų rūmų agentūra. Jei kūdikis yra berniukas, Japonijai pavyks išvengti paveldėjimo krizes monarcho šeimoje, kurioje berniukas nėra gimęs jau daugiau kaip 30 metų. Japonijoje net svarstoma, ar nepakeičius griežtos istorinės nuostatos, pagal kurią sostą gali paveldėti tik vyriškos lyties ipėdinis.

KALENDORIUS

Sutrupinimai: K - „Klaipėda“, KD - „Kauno diena“, LA - „Lietuvos aidas“, LR - „Lietuvos rytas“, LZ - „Lietuvos žinios“, R - „Respublika“, VZ - „Verslo žinios“.

Gegužės 17 d.: Bazile, Gailė, Pakalis, Tautmilas, Virkantas.

Gegužės 18 d.: Erdvilas, Erdvile, Erikas, Jonas, Julita, Venancijus.

LIETUVIŲ TELKINIAI

AMBASADORIUS VYGAUDAS UŠACKAS
LANKĖSI BALTIMORĖS PENSININKŲ
KLUBE

Kovo 22 d. Baltimorės klube pensininkų klubas surengė susipažinimo vakarą su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis naujai paskirtu ambasadoriumi Vygaudu Ušacku. Kaip Baltimorėje, žmonių prisirinko nemažai, nes buvo kvietiami visi, ne tik klubo nariai. Klubo pirmininkas Algirdas Skudžinskas padėjo ambasadoriui už apsilankymą Baltimorėje. Lietuvių Bendruomenės Baltimorės apylinkės pirmininkas Vytautas Eriingas palinkėjo ambasadoriui sėkmingai atstovauti Lietuvai ir jos reikalams.

Ambasadorius pradėjo žemaitišką anekdotą, kas visus linksmiai nuteikė. Trumpai apžvelgė, kur gyvena ir mokėsi, sužinojome, kad ambasadorius laukia savo šeimos atvykstant iš Lietuvos, kai baigsis mokslo metai. Daug pasakojo apie NATO reikalingumą Lietuvai, integracijos į Europą svarbą ekonominiams mūsų

kašto vystymui. Ambasadorius atsakė į klausimus, kurių netrūko.

Po kalbų, ambasadoriaus pageidavimu, buvo parodyti Baltimorės Lietuvių namai ir salė. Po to Lietuvių namų pirmininkas Balys Brasauskas supažindino su mūsų muziejumi. Ambasadorius taip pat panorą pamatyti ir mūsų Lietuvių knygyną, kuris veikia Lietuvių namuose. Knygyno vedėja Marytė Padlaibaitė ne tik aprodė knygyną, bet ir leido ambasadoriui pasiskolinti keletą knygų.

Po apžiūrėjimo, kaip ir visada, pensininkų klube buvo užkandžiujama. Vaisėse dalyvavo ir ambasadorius V. Ušackas. Maloniai prie kavos ir skanumynų dar ilgai su ambasadoriumi šnekučiavomės.

Mes, Baltimorės pensininkų klubo nariai, linkime ambasadoriui Vygaudui Ušackui kuo geriausios sėkmės Amerikoje.

Algirdas Skudžinskas

Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) Los Angeles skyriaus suruošė Kovo 11-sios 10 metų sukakties šventę. Nuotraukos viduryje Konservatorių skyriaus vadovas Albinas Markevičius su rėmėjais Gasparu Kazlausku ir Jonu Talandžiu.

LOS ANGELES, CA

BUVUSIO KONCERTO
NEIŠDYLANTYS
ISPŪDŽIAI

Nepaisant, kad renginių kalendorius jau užpildytas visiems metams labai įvairia programa, LB Los Angeles apylinkė, kovo 17 dieną, entuziastingai priėmė LB Kultūros tarybos rengiamą iškiliųjų solistų koncertą Šv. Kazimiero parapijos salėje. Reklama vyko pirm. Liudos Avizonienės pastangomis jai patiai dalyvaujant sekmadieniais parapijos, per vietinį radiją ir plačios apimties asmeniškais kontaktais.

Kovo 17 d., šeštadienį, losangeliečiai rinkosi į Šv. Kazimiero parapijos salę valanda anksti; užkandžiai (D. Raugauskienės), vynas, malonūs šnėkesiai prieš koncertą, labai tiko šeštadienio vakarą atvykusiems greitkelių spūsties išvargintiems svečiams.

Iškiliųjų solistų koncertą pradėjo baritonas Vytautas Juozapaitis lyrine liaudies daina „Pjovė lankoj šieną“ iš ciklo „Šienapjūtės dainos“ (komp. V. Klova). Labai sena muz. Švedo laikų keturbalsė, kiek dramatižuota solisto rankų mostais, praskambėjo etninio atspalvio melodingumu. Aiškios tarsenos kalba žmogaus su žeme, nupjautu lanko šieniu — „pjaun ir mane, dobilėlį, su šieneliu drauge“, — labai tiko koncerto pradžiai. Tada solistas oriai pasveikino klausytojus ir pastebėjo, kad dainos, čia atliekamos su soliste Gintare Skeryte, pianiste Melita Kuprienė akompanuojant, rūpestingai parinktos publikos malonumui.

Paskui šešios ankstyvesnės kartos kompozitorių (S. Šimkaus, J. Tallat-Kelpšos) liaudies dainos. Liaudies dainose paprastai išlaikoma viena melodinės linijos kryptis; melodinė bangą intonuoja solistas savo sugebėjimais ir išvysto ją ritmo niuansų dinamikoje. Abu solistai — ir Vytautas Juozapaitis, ir Gintarė Skerytė — patyrę geros mokyklos menininkai, liaudies dainų monotonią „įveikė“ savo bendro išsilavinimo pagėjumu, tos dainos čia atgijo; žinoma, dar ir dėl to, kad akompanimentas — pianistė Melita Kuprienė — dainų melodijos dinaminę įtampą išlaikė giliu dėmesiu. Publikoje, tačiau, kai kas bodejos: „...ir vel tos pačios liaudies dainos...“ girdi, „...nejaugi, mes tik tiek turime iš ko pasirinkti?“ G. Gudauskienės „Smilgos“ (Fausto Kiršos poezijos žodžiams) šią pastabą atpiko. Retai atliekama ši minties abstrakcija, tolygiai taupi muzikinėje kalboje: „svyra smilgos šalia tako, gal nuo mano žvilgančio; gal ne mano,

Vasario 16-tos 83-jų metų šventėje. Iš k. LB JAV Vakarų apygardos vicepirm. Vytautas Vidugiris, J. Daimanto šaulių kuopos vadas Kazys Karuza, kun. Stanislovas Anužis ir buvęs Lietuvos Vidaus ir Krašto gynybos ministras Romas Kilkauskas.

tik plaštakių; svyra smilgos šalia tako; nors nudžiugti man pakako, rodos, vien tų smilgų; svyra smilgos šalia tako, gal nuo mano žvilgančio...“ Sol. Gintarė Skerytė šią dainą nėra pasisavinusi, ją tik šiaip sau atliko, kas yra priimtina, nes (tik) dainuojant natūraliai išsivysto gero skonio patirtis. Vel norėtusi pastebėti ir dėl ko kito panašaus programos numerio, būtent, G. Bizet „Habanera“ originalo kalboje. Dramatiniai sopranai imasi to vaidmens: sunki, nesuvaldomos aistros įtampa čia reikalauja ir balsinio ir fizinio atitinkamo charakterio, bet ne lyrinio. Nuostabių kontrastų, Gintarė Skerytė atliko šią ariją tobulai: balso kontrolė vienodai išlaikyta, prancūzų kalbos tarsena aiški, nepasakyto, kad čia ne jos gimtoji kalba; laikysena labai gera, vien rankų judesiais pabrėžiant išbaigtą mintį. Klausytojai iš prašė ovacijomis pakartoti šią ariją dar kartą: solistė ją grakščiai pakartojo lygiai taip pat. Retenybe, verta įsisąmoninti koncertų mėgėjams. Madrigalas „Amarilli“ toje pat dalyje, patiai solistei akompanuojant, neprilygo tokio žanro dainų interpretacijai (mano nuomone). Madrigalas — volalinė poema, renesanso estetikos įtakoje suklestėjusi, retaliuose atliekama mėgiama klausytojų meilės daina. Gintarės Skerytės versijoje, patiai akompanuojant, tą patį posmą kartojant du kartus, o praleidžiant baigos kantilenos kadenciją... Acio, bet...ne!

Vytautas Juozapaitis, dainavęs ištisą recitalį Šv. Kazimiero parapijos salėje Raimondai Apeikytai akompanuojant (prieš dešimt metų), jautėsi kaip namie; savo repertuarą pajavirino žiupsneliu satyros: V. Barkausko, A. Pabijūno žodžiams: „Raginimai“, „Varlė ir jautis“, „Norai“. Trumpi tekstai, vaizdžiai perduoti veido išraiška, pauzėmis iš juodos knygos, šiuo atributu paryškintus vaidybinio momento absurdą. Drauge su Gintare Skeryte atliko duetus iš operų bei operetų originalo kalba: G. Rossini, W. A. Mozart, F. Lehar, F. Loewe, A. Ponchielli — visi šie kompozitoriai pra-

skambėjo pakiliai, įtikinamai, be nuovargio žymės. Visi trys priedu atliko ir staigmeną — šķica — trio fortepijonu, reišķia, visi trys gali ir dainuoti, ir šķkti, ir klavišų sistemą naudoti. Reikia pasakyti, Vytautas Juozapaitis labai pritiko ir koordinatoriaus vaidmenyje; elegantiškas, pastabus, nenuobodus. Natūralūs gestai ir laikysena. Šioje puikiai sustatytoje programoje labai gerai pritiko ir konteksto atžvilgiu, Udrio daina iš op. „Pilenai“ (komp. V. Klova). Lietuvių sava kalba sol. Juozapaitio interpretacijoje, kaip būna verizmo/realizmo sceninėje muzikoje, atsisleidę paprastumas, neidealizuojant įvykių; daugiau kasdieniška žmogaus buitį. Žinia, akompaniatoriaus dalyvavimas, kukuose koncertuose atneša didžiulę atsakomybę. Muzikinė linija, aplamai, svyruoja koncertų salėse dėl daugelio priežasčių; pianistas čia privalo atsilaukti ir išlaikyti aukštą estetikos lygį vardan publikos, programos atlikėjų, atliekamos muzikos ir savo paties prestižo. Pianistė Melita Kuprienė visa tai ilgoje koncerto programoje, Los Angeles, CA, Šv. Kazimiero parapijos salės, ištesėjo. Deking visiems menininkams. Šį koncertą klausytojai dar ilgai minės.

Stasė V. Pautienienė

DETROIT, MI

MOTINOS DIENOS
ŠVENTĖ

Detroito Lietuvių organizacijų centras (DLOC) gegužės 13 d. Šv. Antano lietuvių parapijoje Motinos dienos progą surengė motinų pagerbimą. Šv. Mišias už gyvas ir mirusias motinas aukojė kleb. kun. Alfonsas Babonas. Įspūdingai giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. Stasio Slizio. Skaitinius skaite Bronius Valiukėnas. Po Mišių buvo giedama Švč. Mergelės Marijos litanija.

Po Mišių ir motinos pagerbimą parapijos salėje susirinko gražus būrelis žmonių. Salėje kabėjo Mykolo Abariaus šiai progai sukurtas plakatas su

užrašu: „Motinai. Motina, man saulė Tavo meilę mena, už tave pasaulį kas karščiau mylės? Nepalik našlaičio, nepalik vieno, mama, niekur neik, motule, dar iš šios šalies“.

Programai vadovavo mokytoja Stefania Kaunelienė. Sveikino visus atsilankiusius svečius. Sveikino motinas, motiutes ir promociutes. Mūsų visų pagarba motinoms. Motinos minios dainose, giesmėse. Menininkai savo kūriniais reiškia meilę ir pagarbą motinoms. Lietuvos motina tikras pavyzdys. Ji viską duoda savo vaikui — jos meilė galinga. Turime apie mūsų motinas galvoti: ką davė man mama — gyvybę, tai didžiausia dovana. Kiekviena motina daug aukojasi kol išaugina savo vaiką. Už motinas, kuriuos jau iškelio anapus saulės, turime melsti už jas. Mūsų pagarba visoms motinoms. Invokaciją už motinas — gyvas ir mirusias sukalbėjo kun. Alfonsas Babonas. Muziką Stasys Slizys pravedė bendrą dainavimą. Buvo sudainuotos dainos skiriamos motinai: „Kur gintarais nusėta marių krantas“, „Pragydo jazminai“, „Gimtinės dangus“ ir „Einu per žemę“. Minėjime dalyvavusioms moterims, jas sveikindama DLOC vardu, Ona Šadeikienė įteikė po pavasario žydinčią gelę.

Stefania Kaunelienė DLOC vardu padėjo visiems ir šį renginį atsilankiusiems, moterims už paaukotas pyragus ir kitais būdais prisidėjusioms prie šio gražaus motinų pagerbimo.

Regina Juškaitė
Švobienė

SEATTLE, WA

LIETUVOS DUKTERŲ
VEIKLA

Neseniai atkeliavo padėkos laiškas iš Vilniaus „Laikinos vaikų globos“ namų: „Esame be galo dėkingi Jums už motinišką rūpestį mumis. Šiandien pas mus lankėsi jūsų Dukterų draugijos atstovas, paliko 200 dol. auką nuo jūsų draugijos... padėkokite mūsų vardu geroms tetoms ir geriems dėdėms už gerą širdį ir rūpestį mumis mažais ir bėdais“.

Taip pat dėkoja ir nelaimę patekusi kaunietė; tarp kitų žiaurių šeimos vargų — neseniai sudegė jų stogas: „Tariu nuosirdų aciū už suteiktą man ir mano šeimai paramą, kuri tiesiog mane labai sujaudino, buvo tokia netikėta. Dar kartą aciū“.

Praėjusių metų spalio mėn. Seattle Lietuvos Dukterys padėjo krauti talpintuvą, kurį ruošė Amerikos Vakaruose veikianti Providence sveikatos išlaikymo bendrovė bendradarbiaujanti su Catholic Medical Mission board. Talpintuvą patikėtą Carito organizacijai, Vilniuje. Š.m. sausio 19

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY
Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavarde ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.
DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesugo.
- Siunčiant prašome pralaukti kopiją.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Gegužės 26 d. — „Lietučių“ taut. šokių šokėjų grupės pasirodymas Amerikos Siaurės Vakarų Etninio gyvenimo festivalyje, Seattle Center patalpose. Laikas dar nenustatytas.

Zita Petkienė

Norint pranešti apie naujai į Seattle atvykusius lietuvių; apie norinčius įsijungti į lietuvišką veiklą; atsiųskite žinutę elektroniniu paštu: seattle@lithuanian-american.org. Įsidėmėkite Bendruomenės svetainės adresą

http://www.lithuanian-american.org/seattle (lietuviškai: http://www.javlb.org/seattle), tel. 206-528-2500.

Seattle visuomenininkė ir „Draugo“ korespondentė Zita Petkienė ir Juozas Petkus pokalbėje su prof. Vytautu Landsbergiu jam 2000 m. lapkritį mėn. lankantis Seattle, WA.

Los Angeles Dramos sambūrio aktoriai su režisierė Olita Dautartaite, LADS pirm. Ema Dovydaitiene ir apvaidėju Gintaru Laurinkum po generalinės repetacijos.

PAGEIDAVIMAI DĖL PILIETYBĖS IŠSAUGOJIMO PASIEKĖ LIETUVĄ

1993 m. gruodžio 7 d. tuometinio Lietuvos Respublikos prezidento Algirdo Brazausko pasirašytu įstatymu, lietuvių kilmės asmenys, jų vaikai (vėlesne įstatymo pataisa — ir jų vaikaičiai), iki 1940 m. birželio 15-osios turėję Lietuvos pilietybę, 1940 m. birželio 15 d. — 1990 m. kovo 11 d. gyvenę ne Lietuvos valstybėje, gali atstatyti Lietuvos pilietybę, pateikę pilietybės įrodančius dokumentus Lietuvos diplomatinės atstovybės valstybėje, kurioje jie gyvena.

Tokiu būdu lietuvių emigrantų „antroji banga“ atgavo Lietuvos pilietybę, nepriklausomai nuo to, ar jie tapo kitos valstybės piliečiais, ar ne.

Užsienyje daugėjant „trečiosios bangos“ emigrantų-lietuvių, kurie jau turi galimybę gauti kitos valstybės pilietybę, išliko problema. Pasirodo, jiems šis įstatymas netaikytinas, prieš dėsimitmetį į užsienį išvykę ir kitos valstybės pilietybę gavę asmenys automatiškai praranda Lietuvos pilietybę.

Susirūpinę pilietybės išsaugojimu, „trečiosios bangos“ lietuvių rašė laiškus Seimui, vyriausybei, prezidentūrai, kitoms atsakingoms organizacijoms. Čikagoje ir apylinkėse esančiuose lietuvių telkiniuose buvo pradėti rinkti parašai, (balandžio 1 d. buvo surinkta ir į Lietuvą išgabenta 1,269 parašai), reikalaujant spręsti šią problemą.

PLB atstovas Seime pritaria „trečiosios bangos“ pageidavimams
Balandžio 11 dieną Vilniuje, Seimo rūmose, įvyko užsienio lietuvių emigrantų „trečiosios bangos“ svarbiąsias susitikimą, kuriuose buvo svarstomi Lietuvos pilietybės išsaugojimo, dvigubos pilietybės suteikimo klausimai. JAV LB vicepirmininkė „III bangos“ emigrantų reikalams Dalios

Badarienės igaliotinė Daiva Guzelytė-Švabienė atstovavo prezidento Algirdo Brazausko pasirašytu įstatymu, lietuvių kilmės asmenys, jų vaikai (vėlesne įstatymo pataisa — ir jų vaikaičiai), iki 1940 m. birželio 15-osios turėję Lietuvos pilietybę, 1940 m. birželio 15 d. — 1990 m. kovo 11 d. gyvenę ne Lietuvos valstybėje, gali atstatyti Lietuvos pilietybę, pateikę pilietybės įrodančius dokumentus Lietuvos diplomatinės atstovybės valstybėje, kurioje jie gyvena.

Jau pirmasis susitikimas su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovu Seime Gabrieliumi Žemkalniu nutiekė optimistiškai. PLB pareigūnas patikino, jog prezidentūroje yra parengtas Pilietybės įstatymo pakeitimo projektas, kuris, de-ja, gal per ilgai „užsigulėjo“ atsakingų tarnautojų stalčiuose, tačiau JAV lietuvių „sujungimas“ neliko nepastebėtas nei prezidentūroje, nei Seime, nei vyriausybėje. Lietuva išgirdo JAV lietuvių pageidavimus. Pasak G. Žemkalnio, jis supranta problemos svarbą ir palaiko užsienio lietuvių reikalavimus, jo manymu, Pilietybės įstatyme turėtų būti nuostata, kad Lietuvos pilietybę neprarandama.

Susitikimas Seime pranašo JAV lietuvių lūkesčius
Dar JAV planuotas ir lietuvių grįžimo į tėvynę centro (LGITIC) direktoriaus Žilvino Beliausko rūpesčiu ruoštas „trečiosios bangos“ atstovės Daivos Guzelytės-Švabienės susitikimas su Pilietybės įstatymo pakeitimų komisijos nariu, Liberalų frakcijos atstovu, parlamentaru Arminu Lydeka netikėtai virto „apskritojto stalo“ diskusija. Joje dalyvavo ne tik minėtasis Seimo narys, bet ir prezidento Valdo Adamkaus patarėjas, prezidentūros Teisės departamento vadovas, prezidentūros Pilietybės komisijos pirmininkas Armanas Abramavičius; prezidentūros kanceliarijos vadovas Andrius Meškauskas, prezidentūros Pilietybės komisijos sekretorė Dangerutė Jan-

kauskienė, PLB atstovas Seime Gabrielius Žemkalnis, Migracijos departamento direktorius Almantas Gavėnas, Migracijos departamento pilietybės reikalų viršininkė Daiva Vezikauskaitė, dienraščio „Lietuvos rytas“ korespondentė Ramunė Sakalauskaitė, Lietuvos radijo laidų užsieniui korespondentė Laima Zurbienė, Seimo Informacijos ir analizės skyriaus atstovas Alvydas Lukošaitis, A. Lydeko padėjėjas Darius Rupšlauskis ir LGITIC direktorius Ž. Beliauskas.

Toks Lietuvos atsakingų pareigūnų dėmesys parodė, kad tėvynė nėra abejinga užsienyje gyvenančių lietuvių problemoms, kad „trečiosios bangos“ veiksmas (laikyti Lietuvos valdžios atstovams rašymas, parašų rinkimas) neliko be dėmesio.

„Trečioji banga“ nori moralizacijai ir teisiskai išlikti lietuviams
Susitikimą pradėjęs LGITIC direktorius Ž. Beliauskas, užbėgdamas diskusijoms už akių, pabrėžė, jog dvigubos pilietybės klausimas jaudina ne tik JAV lietuvių, LGITIC pasiekia informacija apie kitose pasaulio valstybėse gyvenančių lietuvių būdas. Pvz., Maskvoje gyvenantys lietuvių, siekiant tam tikrų socialinių garantijų Rusijoje, turėjo gauti specialų spaudą į savo lietuvišką pasą. Žmonės neįsiginilo į įstatymų prasmę ir, kaip vėliau paaiškėjo, šis spaudas atėmė teisę Rusijos lietuviams vadintis Lietuvos piliečiais.

Vėliau kalbėjusi D. Guzelytė išsakė JAV lietuvių nuostatas dėl Lietuvos pilietybės išsaugojimo, išskirdama pagrindinius problemas bruožus — moralinį, diskriminacinį, pensijų klausimą ir teisę sugrįžti į tėvynę ne kaip užsienio svečius.

„Gavus kitos valstybės pilietybę ir praradus Lietuvos (to, beje, daugumas užsienyje gyvenančių lietuvių nežino), pirmiausia iškyla moralinis klausimas: kodėl? Kodėl aš, Lietuvos pilietybę įgavęs gimimu, ją prarandu? Kodėl mano valstybė, nesugebėjusi manęs apsaugoti, kaip pilietis, priversti vykti ieškoti pragyvenimo šaltinio kitur, dabar atima tai, ką aš gavau gimdamas, atima tarsi mano vardą ir pavardę. Juk mano tapatybės, man nesutinkant, niekas negali pakeisti.“

Kodėl aš, stovėdamas prie parlamento rūmų ar televizijos bokšto 1991 m. sausio 13-osios naktį ir šventai tikėdamas, kad ginu tėvynę, galiu staiga netekti jos pilietybės. Argi aš kaltas, kad manęs tada nenušovė? Ar reikėjo kažkokios didesnės aukos, kad būtų paskelbtas didvyrių ir kad tai nekorektiška. Tokių teiginių galima išvengti. Aš, pavyzdžiui, nevartoju „lenkų okupacija Vilniuje“, stengiuosi išvengti žodžio „okupacija“. Jeigu norim susitarti su lenkais, ypač su Lietuvos lenkais, geriau yra to žodžio nevartoti. Aš geriau vartoju „lenkmetis Vilniuje“ — tai yra švietėiškas formulė. Jeigu lietuvių okupavo Vilnių, ką tuomet padarė Želigovskis? Čia nedidelis ekskursas.

— O kaip yra su Baltarusija?

— Aišku, yra iškylęs kitas subjektas — baltarusiai. Bendra tiesa yra paprasta — LDK yra lietuvių sukurta valstybė. Šią tiesą istorikas V. Pašuta jau prieš keliolika metų pasakė. Aišku, yra kitas dalykas, kad lietuvių sukurta valstybė apėmė labai margą visuomenę. Ypač gudiškoji, aš vartoju terminą — rusėniškoji visuomenės dalis — nevartoju žodžio „gudas“, kaip prof. E. Gudavičius. „Gudų“ galima

tau, prezidento dekretu, būtų išsaugota pilietybė?

Kodėl mano vaikai, kuriems su pasididžiavimu aiškinau, kad jie esą laisvos, iš sovietinio jungo išsivadavusios Lietuvos piliečiai, kuriuos, de-ja, skurdo spiriamas aš išsivežiau kartu į svetimą kraštą, staiga gali netekti to, apie ką jie dar nesupranta. Juk neklausiau jų noro ar nenoro, kai vėžiau svetur.

Kodėl jie, laisvą nuo amerikiečių mokyklos šeštadienį besimokydami užsienio liuanistinėse mokyklose, su užsidegimu pasakojantys apie Lietuvos didžiulius — Vytautą ir Kęstutį, ar nerūpestingais veidais traukiami „Zemėj Lietuvos ažuolai žaliuos...“, su nekantrumu laukiantys vasaros, kai galės skristi atostogoms į Lietuvą, turi prarasti tai, ką jiems tėvynė davė su atėjimu į šį pasaulį? Klausė D. Guzelytė.

Papasakojusi susirinkusiems apie „trečiosios bangos“ lietuvių įsikūrimą Amerikoje, apie liuanistines mokyklas, jaunosios kartos siekį išsaugoti tėvų kalbą, D. Guzelytė išsakė ir nerimą dėl vaikų ateities. Dabartinė situacija, kai 2001 m. vasario 27 d. JAV įsigaliojo pernai spalio 30 d. tuometinio prezidento Bill Clinton pasirašytas įstatymas, skelbiantis, jog vienam iš vaikų tėvų tapus JAV piliečiu, vaikams automatiškai suteikiama JAV pilietybė, — ir džiugina, ir neramina lietuvių. Kiekvienas vaikas, sulaukęs 16 metų, turi teisę gauti Lietuvos pasą. Tam reikalingi tėvų lietuviškos įrodymai. Žinoma, daugelis „naujųjų“ Amerikos piliečių turi du pasus — lietuvišką ir amerikiečių. Taigi, sėkmingai galėtų naudotis ir vienu, ir kitu. Tačiau, pasak D. Guzelytės, tai nėra problemos sprendimas. „Kalbu už vaikus, už jų ateitį. Mes jau vėtyti ir metyti... Mes jų neklausėme, tu nori, tu vaikeli, ar ne, mes juos susirinkome visus ir išsivežėme, tam, kad idėtuose jiems duonos kasnį ir burną. Galbūt mes nebuvome tokie gabūs, kaip pasilikę Lietuvoje, galbūt mes nemokėjome taip suktis, bet mes neturėjome už ką gyventi“. Pasak D. Guzelytės, dabar tie išvežtieji jau nuolai, sulaukę 16 metų, turi teisę apsispręsti, kurios valstybės pilietybę pasirinkti. Jų tėvai nori aiškumo, nebeturi apgaudinėti, nebeturi savo vaikų auginti mele. „Mūsų karta užaugo mele, tarybiniam, sovietiniam, vadinkime jį kaip norime... mes užaugo mele. Mes nežinojome tiesos, mes daug ko nežinojome...“, kalbėjo ji, pabrėždama, jog auganti karta nenusipelnė augti melo pasaulyje, jog jau-

butų vartoti, jeigu šiandieninius baltarusius vadintume baltgudžiais. Bet kadangi pavė baltarusiai Vilniuje save vadina „gudy“, man netinka „gudų“ sąvoka LDK laikų, ypač XV-XVI a. bendruomenė vadinti. Ji dar buvo iš principo neišdiferencijavusi ir ukrainiečių ir baltarusius. Del to vartoju terminą „rusėnas“. Rusėniškoji visuomenė, mano įsitikinimu, buvo vienas svarbiausių, gal ir pagrindinis faktorius to, ką mes vadiname lietuviška tolerancija. Ne iš pagonybės, mano įsitikinimu, kyla šis mūsų fenomenas, o vien dėl to, kad rusėnai iš principo neleidė lietuviams katalikams prismaugti statiatikybės.

Tai buvo pakankamai įtakinga visuomenė. Dvi konfesijos, aišku, statiatikybė šiek tiek priepaudo — statiatikių išvyskūpai nepateko į Ponų tarybą. Ką tai reiškia? Kad LDK visuomenė marga — ko mes ir nenorėjome matyti istoriogra-

nuolis, gaudamas žaliąją pasą, turi žinoti, kad gavo jį sąžiningai ir didžiuliu, tapęs Lietuvos Respublikos piliečiu.

Lietuva neturėtų diskriminuoti antrosios ir trečiosios emigracijos lietuvių
Dabartinis Lietuvos Pilietybės įstatymas ir jo pataisos savotiškai diskriminuoja „trečiosios bangos“ emigrantus bei didina prarają tarp dviejų emigrantų kartų. „Kodėl Lietuva palikė II pasaulinio karo bei pokario metais atkūrė teisę į Lietuvos pilietybę ir dabar, je, jų vaikai bei vaikaičiai (dažnas — net nemokantis lietuvių kalbos) gali turėti dvigubą pilietybę. Pasak D. Guzelytės, yra daug ižeistų II bangos užsienio lietuvių, kurie pažeminimu laiko pilietybės atstatymo procedūrą, „keliones“ per biurokratinės institucijas ir net nebando susigrąžinti Lietuvos pilietybės. Dažnas jų klausia: „Kodėl man turi grąžinti tai, ką aš turiu. Aš juk esu Lietuvos pilietis. Pilietybę aš gavau su atėjimu į šį pasaulį“.

JAV atstovė klausė, „ar Lietuvai nebūtų geriau turėti tvirtą ir vieningą užsienio lietuvių, kuri, nesiginčijama tarp savęs, suglaudusi pečius, padėtų tėvynę siekti jos tarptautinių tikslų — narystės NATO ir Europos Sąjungoje? Juk tik JAV piliečiai-lietuvių turi teisę kreiptis į Amerikos valdžios institucijas, į savo išrinktus Senato ir Kongreso narius Lietuvai rūpimais klausimais. Prisiminkime, kiek naudingų JAV Kongreso bei Senato sprendimų atsirado būtent JAV lietuvių pastangomis, kiek Lietuvos draugų atsirado tose JAV institucijose? Juk kuo daugiau mūsų turės sprendžiamąjį balsą Amerikoje, tuo daugiau naudos ir paramos bus Lietuvai žengiant į Vakarus. Ar reikia demokratijos paauklystę išgyvenančiai valstybei išlaikyti naujas biurokratinės institucijas, išdavinėjančias lietuvišką pasą juos turintiems „nepilietiams“?“, klausė D. Guzelytė.

Valstybė privalo aprūpinti senatvėje jau dirbusį žmogų
Atidavę Lietuvai po 20-30 savo darbingo gyvenimo metų, neretas — praradę sveikatą, vyksta lietuvių ieškoti duonos į užsienį. Daugumas dabartinių pensininkų atvyksta uždarbiauti, kad padėtų savo vaikams, anokams. „Graudu matyti, kai pensinio amžiaus moterys, kai kurios beveik nemokančios anglų kalbos, sunaikia dirba, yra išnaudojamos, iš jų tyčiojamosi, nesumokami pinigai.“

(Nukelta į 5 psl.)

Tai ne vien Rusijos problema

Apskaiciuojama, kad kasmet daugiau kaip 50,000 rusių išsiviliojamos į užsienį „dabams“, kurių sąrašo viršuje — prostitutacija. Moterys atsiliepia į skelbimus spaudoje, iškabinėtus gatvėse, siūlomus vadinamose „darbo agentūrose“, nes negali rasti pragyvenimo šaltinio savame krašte. Žinoma, jos net sapnuote nesapnuoja, kokiam darbui išvyksta į užsienį, o kai apsižiūri — dažnai jau būna per vėlu. Agentai, padėję išvykti iš tėvynės, atima tapatybės įrodymo dokumentus, pinigus, smurtu ir grasinimais priverčia paklusti jų valiai.

Deja, tai ne vien Rusijos problema, bet kone kiekvienos kitos valstybės, po sovietijos žlugimo atsidūrusios ekonominės klampynės. Niekas negali kaltinti vyrų ar moterų, nerandantių pragyvenimo savo tėvynėje, tad pasiryžusių jo ieškoti užsienyje. Šie žmonės nebijo net sunkiausio darbo, kad tik palengvintų gyvenimą savo šeimai ir sau. Tačiau riba, kurios tie emigrantai, ieškodami darbo nesutinka peržengti, visgi yra. Tik dažnai aplinkybės juos stumė perstumia ir per tą ribą.

Taip dažniausiai pasitaiko patraukliom, jaunom merginoms, kurios priverčiamos pardavinėti save, savo įsitikinimus, sveikatą. Skaudžiausia, kad jų išnaudojotai daugeliu atvejų yra savi tautiečiai, suktais pažadais privilioja „klientų“ seniausią pasaulio profesiją... Tai dvidešimt pirmojo amtmecio „baltosios vergės“, apie kurias kažkada skaitydavome tik trečiaeiluose romaneliuose.

Rusijoje akciją prieš šią „prekybą gyvosiomis prekėmis“ pradėjo pačios moterys, įjungdamos platų organizacijų, žiniasklaidos (žinoma, valdžios priklausomybėje), net savanorių talką. Gegužės 16 d. Maskvos gatvėse pasipylė per 600 savanorių, kurios praeivėms dalino perspėjimus, įvairią informaciją, nurodinėjo, kaip apsaugoti netikrą darbavijų ir darbo pasiūly užsienyje, kurios anksčiau ar vėliau baigiasi prostitutacija. Radio ir televizijos laidose buvo nuolat kartojami panašūs perspėjimai, plakatai, atsisaukimai iškabinėti prie stulpų ir medžių.

Ar merginos į tą akciją atkreips dėmesį, ar ji bent kelias tai sulaukys nuo pražtingo žingsnio? Nepaisant akcijos organizatorių optimizmo — „skęstantis juk ir už šiaur-

do griebiasi“. Kol krašte nepasikeis ekonominė padėtis, žmonės dairysis bet kokio išsigelbėjimo, net jeigu tas išsigelbėjimas sudarytų daugiau problemų ir atneštų kančių kaip skurdas.

Tvirtinama, kad Rusijos miestuose visgi žmonės geriau gyvena, kaip provincijoje (o ar ne panašiai yra Lietuvoje), todėl ten merginos ir moterys greičiau suviliojamos ilgaliezuvių išnaudojotų. Bet galbūt ne vien ekonominės painedavos vilioja, o „nežinomus nuotykius, nepažįstamuose kraštuose“? Rusijoje moterų reikailais besirūpinančios organizacijos bei sambūriai mano, kad čia prisideda merginų naivumas, lengvatikystė ir net troškimas ištrukti iš dusančios savo namų aplinkos. Nereikia pamiršti, kad kelionės į užsienį, ypač Vakarus, sovietų laikais buvo griežtai varžomos, todėl tik tam tikra gyventojų klasė galėjo svajoti apie paviešėjimą Vakarų Vokietijoje, Prancūzijoje ar Amerikoje. Dabar, kurios kelionės nebedraudžiamos, lešų stoka uždeda tokius pat varžtus, todėl pasiūlyta proga uždarbiauti užsienyje daugeliui yra pagunda, kuriai neįmanoma atsisipirti. Juo labiau, kad viską gaubia paslapstis. Merginos, kurioms po tam tikro laiko pavysta ištrukti iš prostitutės amato ir grįžti į tėvynę, gedis savo praities ir apie tai nekalba. Jeigu kuri ir ryžtasi kalbėti, retai būna išklausa atitinkamų istaigų, galinčių patraukti teisman „darbavijų agentus“. Be to, visuomet yra pavojus, kad mergina gali skaudžiai nukentėti už savo atvirumą. Tad „užburtas ratelis“ sukasi toliau, ir savo spąstus įviliodamas naujas aukas.

Kaip ir lietuvaitės, lenkės, latvės, ukrainietės, rusės daugiausia išvežamos į Vokietiją, Graikiją, Belgiją, net Kiniją ir Arabų kraštus, kur turtingi arabai „brangiai moka“ už šviesiaplaukes europietes. „Baltųjų vergių“ prekybos tinklas šiuo metu pasaulyje nemaziau placiai išskėstas, kaip prekyba narkotikais ar įvairiais ginklais. Tą tinklą nuolat meža ir stiprina susidariusios savame krašte gajos, turinčios ryšių užsienyje. Aukos, patekusios į tą tinklą, retai ištrūksta.

Tai šio šimtmečio tragedija, kuria svarbu susirūpinti socialinės globos, sveikatos ir kitoms istaigoms.

Tai ne vien Rusijos problema

Apskaiciuojama, kad kasmet daugiau kaip 50,000 rusių išsiviliojamos į užsienį „dabams“, kurių sąrašo viršuje — prostitutacija. Moterys atsiliepia į skelbimus spaudoje, iškabinėtus gatvėse, siūlomus vadinamose „darbo agentūrose“, nes negali rasti pragyvenimo šaltinio savame krašte. Žinoma, jos net sapnuote nesapnuoja, kokiam darbui išvyksta į užsienį, o kai apsižiūri — dažnai jau būna per vėlu. Agentai, padėję išvykti iš tėvynės, atima tapatybės įrodymo dokumentus, pinigus, smurtu ir grasinimais priverčia paklusti jų valiai.

Deja, tai ne vien Rusijos problema, bet kone kiekvienos kitos valstybės, po sovietijos žlugimo atsidūrusios ekonominės klampynės. Niekas negali kaltinti vyrų ar moterų, nerandantių pragyvenimo savo tėvynėje, tad pasiryžusių jo ieškoti užsienyje. Šie žmonės nebijo net sunkiausio darbo, kad tik palengvintų gyvenimą savo šeimai ir sau. Tačiau riba, kurios tie emigrantai, ieškodami darbo nesutinka peržengti, visgi yra. Tik dažnai aplinkybės juos stumė perstumia ir per tą ribą.

Taip dažniausiai pasitaiko patraukliom, jaunom merginoms, kurios priverčiamos pardavinėti save, savo įsitikinimus, sveikatą. Skaudžiausia, kad jų išnaudojotai daugeliu atvejų yra savi tautiečiai, suktais pažadais privilioja „klientų“ seniausią pasaulio profesiją... Tai dvidešimt pirmojo amtmecio „baltosios vergės“, apie kurias kažkada skaitydavome tik trečiaeiluose romaneliuose.

Rusijoje akciją prieš šią „prekybą gyvosiomis prekėmis“ pradėjo pačios moterys, įjungdamos platų organizacijų, žiniasklaidos (žinoma, valdžios priklausomybėje), net savanorių talką. Gegužės 16 d. Maskvos gatvėse pasipylė per 600 savanorių, kurios praeivėms dalino perspėjimus, įvairią informaciją, nurodinėjo, kaip apsaugoti netikrą darbavijų ir darbo pasiūly užsienyje, kurios anksčiau ar vėliau baigiasi prostitutacija. Radio ir televizijos laidose buvo nuolat kartojami panašūs perspėjimai, plakatai, atsisaukimai iškabinėti prie stulpų ir medžių.

Ar merginos į tą akciją atkreips dėmesį, ar ji bent kelias tai sulaukys nuo pražtingo žingsnio? Nepaisant akcijos organizatorių optimizmo — „skęstantis juk ir už šiaur-

do griebiasi“. Kol krašte nepasikeis ekonominė padėtis, žmonės dairysis bet kokio išsigelbėjimo, net jeigu tas išsigelbėjimas sudarytų daugiau problemų ir atneštų kančių kaip skurdas.

Tvirtinama, kad Rusijos miestuose visgi žmonės geriau gyvena, kaip provincijoje (o ar ne panašiai yra Lietuvoje), todėl ten merginos ir moterys greičiau suviliojamos ilgaliezuvių išnaudojotų. Bet galbūt ne vien ekonominės painedavos vilioja, o „nežinomus nuotykius, nepažįstamuose kraštuose“? Rusijoje moterų reikailais besirūpinančios organizacijos bei sambūriai mano, kad čia prisideda merginų naivumas, lengvatikystė ir net troškimas ištrukti iš dusančios savo namų aplinkos. Nereikia pamiršti, kad kelionės į užsienį, ypač Vakarus, sovietų laikais buvo griežtai varžomos, todėl tik tam tikra gyventojų klasė galėjo svajoti apie paviešėjimą Vakarų Vokietijoje, Prancūzijoje ar Amerikoje. Dabar, kurios kelionės nebedraudžiamos, lešų stoka uždeda tokius pat varžtus, todėl pasiūlyta proga uždarbiauti užsienyje daugeliui yra pagunda, kuriai neįmanoma atsisipirti. Juo labiau, kad viską gaubia paslapstis. Merginos, kurioms po tam tikro laiko pavysta ištrukti iš prostitutės amato ir grįžti į tėvynę, gedis savo praities ir apie tai nekalba. Jeigu kuri ir ryžtasi kalbėti, retai būna išklausa atitinkamų istaigų, galinčių patraukti teisman „darbavijų agentus“. Be to, visuomet yra pavojus, kad mergina gali skaudžiai nukentėti už savo atvirumą. Tad „užburtas ratelis“ sukasi toliau, ir savo spąstus įviliodamas naujas aukas.

Kaip ir lietuvaitės, lenkės, latvės, ukrainietės, rusės daugiausia išvežamos į Vokietiją, Graikiją, Belgiją, net Kiniją ir Arabų kraštus, kur turtingi arabai „brangiai moka“ už šviesiaplaukes europietes. „Baltųjų vergių“ prekybos tinklas šiuo metu pasaulyje nemaziau placiai išskėstas, kaip prekyba narkotikais ar įvairiais ginklais. Tą tinklą nuolat meža ir stiprina susidariusios savame krašte gajos, turinčios ryšių užsienyje. Aukos, patekusios į tą tinklą, retai ištrūksta.

Tai šio šimtmečio tragedija, kuria svarbu susirūpinti socialinės globos, sveikatos ir kitoms istaigoms.

jus istoriją modernizuoti. Ne-pasakant, kad tai yra silpnos valstybės požymis, šiek tiek neteisybė. Bet kas yra svarbu? Aš kuo toliau, tuo labiau įsitikinu, kad silpna valstybė, įvairių bendruomenių margumas diktavo ypatingą gyven-seną bei elgseną. To pasekmė ir pėdsakas šiandien — kad lietuviai nėra tokie radikalūs, kokiais neretai pats gyvenimas vertia būti.

Tiesa, „Būtovės slėpinių“ laidoje man buvo kilusi prielaida, ar tik Baltarmiejaus naktis Prancūzijoje įvyko ne dėl to, kad prancūzai vos ne nuo XIV a. turėjo tautinę valstybę, kuri ir nuvedė iki Baltarmiejaus nakties. Mes gi beveik niekada neturėjome tautinės valstybės, išskyrus tą trumpą 20 metų tarpukario laikotarpį. Ir kai 1941 metais dalis lietuvių emėsi vos ne tautos valymo ir prisidėjo prie holokausto, ar tik nebus galima paaiškinti tuo, kad lietuviai subrendo prie grynų valstybės? B.d.

„Draugo“ redaktorė Daiva Guzelytė-Švabienė ir Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centro direktorius Žilvinas Beliauskas LR Seime.

DABARTIS KELIA KLAUSIMUS ISTORIJAI(1)

Nr.4

Su lenkų istorikais tai vyksta nuolat, kadangi daug kas virst stereotipais. Lenkų istoriografai kažkaip nejučiom įsivaizdavo, kad jeigu žmogus vedė arba ištekojo, jis negali išsikirti. Šiuo atveju aš paradoksaliai kalbu apie Jogailos ir Jadvygos derybas — tarkim, „apsiėjimo“ Lietuva su Lenkija. Bet ji gali ir išsikirti, kas faktiškai ir įvyko J. Basanavičiaus ar V. Kudirkos (?) laikais, „Nuotaka“ t.y. Lenkija, labai skausmingai tai priėmė. Bet tokia buvo istorinė realybė. Šiuo požiūriu mes, Lietuvos istorikai, sakom: ponai lenkai, išvelkite, kad tai vis dėlto buvo santuoka praieityje, o ne tai, kad nuotaka, emė ir pasidavė, kažkoku būdu išnykdama. Yra santuoka, yra

du jos nariai, ir nereikia kalbėti, kad vyro monetos — moters kišenėje, kaip lenkai sako — „monety Polscy na Litwe“. Kodėl „monety polskie na Litwe“, jeigu yra Lietuvos pinigai, funkcionavo gi atskira pinigų sistema, Lietuvos kalyklos su didžiojo kunigaikščio, o ne su Lenkijos karaliaus regaliomis? Arba „architektūra Polscy na Litwe“. Kokia ten Lenkijos architektūra, jeigu yra italų architektai, projektavę baroko stiliumi? Tai gal italų ar europinė architektūra? Yra kažkiek tos polemikos. Priešakinė lenkų istorinė mintis tikrai yra atsiskiusi nekorektiškų teiginių ir to sau neleidžia. Tiesa, istorikas Henrikas Visneris ką tik pasakė, kad lietuviai 1939 m. okupavo Vilnių. Man pasirodė,

kad tai nekorektiška. Tokių teiginių galima išvengti. Aš, pavyzdžiui, nevartoju „lenkų okupacija Vilniuje“, stengiuosi išvengti žodžio „okupacija“. Jeigu norim susitarti su lenkais, ypač su Lietuvos lenkais, geriau yra to žodžio nevartoti. Aš geriau vartoju „lenkmetis Vilniuje“ — tai yra švietėiškas formulė. Jeigu lietuvių okupavo Vilnių, ką tuomet padarė Želigovskis? Čia nedidelis ekskursas.

— O kaip yra su Baltarusija?

— Aišku, yra iškylęs kitas subjektas — baltarusiai. Bendra tiesa yra paprasta — LDK yra lietuvių sukurta valstybė. Šią tiesą istorikas V. Pašuta jau prieš keliolika metų pasakė. Aišku, yra kitas dalykas, kad lietuvių sukurta valstybė apėmė labai margą visuomenę. Ypač gudiškoji, aš vartoju terminą — rusėniškoji visuomenės dalis — nevartoju žodžio „gudas“, kaip prof. E. Gudavičius. „Gudų“ galima

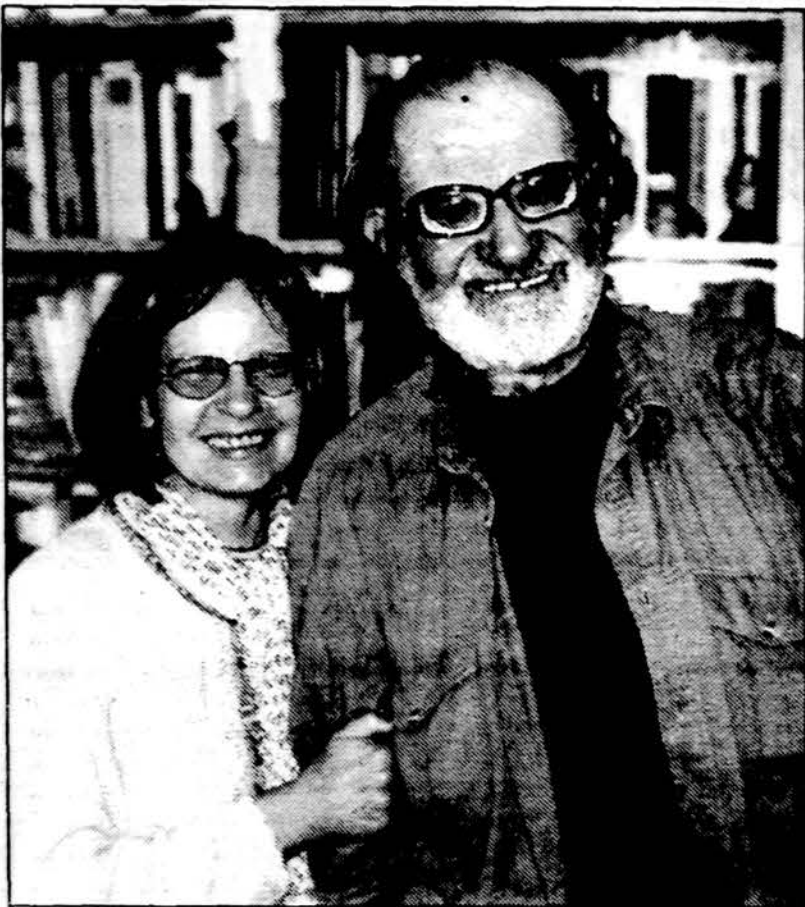
butų vartoti, jeigu šiandieninius baltarusius vadintume baltgudžiais. Bet kadangi pavė baltarusiai Vilniuje save vadina „gudy“, man netinka „gudų“ sąvoka LDK laikų, ypač XV-XVI a. bendruomenė vadinti. Ji dar buvo iš principo neišdiferencijavusi ir ukrainiečių ir baltarusius. Del to vartoju terminą „rusėnas“. Rusėniškoji visuomenė, mano įsitikinimu, buvo vienas svarbiausių, gal ir pagrindinis faktorius to, ką mes vadiname lietuviška tolerancija. Ne iš pagonybės, mano įsitikinimu, kyla šis mūsų fenomenas, o vien dėl to, kad rusėnai iš principo neleidė lietuviams katalikams prismaugti statiatikybės.

Tai buvo pakankamai įtakinga visuomenė. Dvi konfesijos, aišku, statiatikybė šiek tiek priepaudo — statiatikių išvyskūpai nepateko į Ponų tarybą. Ką tai reiškia? Kad LDK visuomenė marga — ko mes ir nenorėjome matyti istoriogra-

jeje ir ko nėra nei S. Daukanto, nei A. Šapokos istorijos veikaluose. Jeigu yra, tai labai atsitiktiniai: kur ne kur pamini žydai, kai kur rusėnai. O visuomenės variantiškumo, kultūros daugialypiškumo nėra. Man tai labai rūpejo, vienas iš svarbesnių aspektų, kad turi atsirasti visiems istoriniams subjektams vieta tokioje istorijoje.

Tolerantiškumo fenomenas
— Kai marga visuomenė, paprastai būna silpna valstybė. O kaip LDK sugebėjo išsilaikyti?

— Bet ji nesugeba išsilaikyti. Kažkuria prasme galėtume sakyti, kad tai yra valstybės silpnumas. Kai visuomenė yra marga, paprastai tuo margumu naudojasi tiksliai eliotas. Skirtingomis plunksnomis leidžia sau puošti tiksliai išskirtiniai žmonės. Sakykim, evangelikai reformatai Radvilos leidžia sau būti margi, bet savo dvaruose su valstiečiais

Poetas Vytautas Bložė su žmona Nijole Miliuskaite „Draugo“ redakcijoje.

Jono Kuprio nuotr.

VIENO VYTAUTO BLOŽĖS EILĖRAŠČIO ISTORIJA

Čikagoje lankosi poetai iš Lietuvos – Vytautas Bložė su žmona Nijole Miliuskaite. Pasinaudoję proga, kad poetai buvo redakcijos svečiai, pakalbino gerbiamąjį Vytautą Bložę ir paprašėme papasakoti savo tikrąją biografiją, nes sovietmečiu jis pasakodavo kai ką nutylėdamas ir kai ką visai ne taip pasakydamas. „Paradoksas, – pradėdamas pasakoti kalbėjo poeta, – lyg susigiję su ta biografija, kuri yra klaidinga, nes visi tave žino tokį. Bandai kartais pasakyti, kaip buvo iš tikrųjų, bet jau niekas nebesikeičia“.

O viskas prasidėjo nuo to, kad jis 1930 m. gimė 100 ha dvarelyje netoli Baisogalos. Tėvas buvo farmacininkas ir Baisogaloje dar turėjo nuosavą vaistinę.

„1946 m. tėvą suėmė už partizanų gydymą. Provokatori pasisekė užmegzti su juo ryšį. Ji gavo vaistų ir keletą laišku iš Žaliosios rinktinės, iš partizanų vado Drasučio (ar tai buvo tikras, ar jų išgalvotas asmuo, man dar ir šiandien neaišku). Geresniam medžiagos sukūrimui ji paliko keletą olandiško sūrio gabalų, atseit atsilygino (nors tėvas niekada iš partizanų nieko neimdavo; žinau šimtus atvejų, kai tėvas gydyt ir net operacijas darė; knygoje apie Baisogalą vienas partizanų vadas pasakoja apie tai, kaip jam tėvas iš kojos kulką išėmė po garsaus Liaudiškių mūšio). O tuo metu partizanai slūdavo pienes, kad apsirūpintų maistu, ir sūris turėjo būti kaip ikaltis.“

Tą pat naktį namuose – krata. Mama pasakojo, kad kratytojai nieko apie vaistus nekalbėjo, vis kažko ieškojo. Ir pagaliau, jau išsikamavę per visą naktį, paryčiui kamarietės spintelėje pamatė sūrio gabalus. Mama sakė: „Jiems net akys nušvito“.

Tėvą suėmė. Per tardymus jis nieko nepasakė ir niekas po to nebuvo suimtas. Nėgalėjo jam ir bylos sukurpti. Tada sufabrikavo kitą: neva mano tėvas dalyvavo sušaudant rusų belaisvius 1941 metais.

O buvo taip. Kai 1941 m. birželio 22 d. pasirodė pirmieji vokiečiai, tai buvo SS daliniai. Buvo rytas, ūkininkai vežė ir pieninę pieną. Būrelis jų pakvietė kareivius atsigerti pieno. Begeriant iš pakrūmės kažkas iššovė ir nušovė vieną kareivį. Vokiečiai tuoj pat ūkininkus iškratė ir pas musų giminių, studentų Dirzi-

nauską rado pistoletą. Šis vaikinai vis atėdavo pas mano tėvą pasikalbėti apie politiką. Tėvas jį ramindavo: tuoj prasidės karas, reikės imti valdžią. Tai vaikinai ir nusipirko pistoletą, nes ruošėsi baltaraiščių tapti. Berniokas išsigando, o dar prastai vokiškai kalbėjo, ir viskas... Vokiečiai čia pat jį sušaudė. O šovė tikrai ausiai besitraukiantys rusai. Paskui vokiečiai ties Komaro dvaru susidūrė su rusų sunkvežimiu. Kareiviai išsislapstė Komaro dvaro sode, bet vokiečiai apsupo juos, ir jie turėjo pasiduoti. Nuvežė rusus už mištelio ir, kažkokių principų parinkę, 5 sušaudė, kaip bausmę už savo kareivį.

O mes iš gimtinės pasitraukę į Kemėrų kaimą, tėvo tėviškę, pas dėdę Antaną, kaip tik pataikė išjungti radiją, kai Pajaujis su kitais užėmė radijofoną Kaune. Išgirdom ir pirmąjį himno grojimą, ir pareiškimą: atkuriamą nepriklausomą Lietuvą. Mus apėmė euforija: einam namo į Baisogalą. Tėvas sako: turiu vėliavą paslėpus, iškelsim ir mes. Matėm, kad virš Baisogalos, ant ilgo stiebo jau plevešavo trispalvė.

Einant iš mažo keliuko nuo Kemėrų į vieškelį, žiūrėjome atvažiują vokiečių mašiną. Iš tolo entuziastingai rankomis pradėjome mojuoti. O priartėję pamatėme siaubingą vaizdą: ant stambesnių už amerikietiškus džipus vokiškų mašinų kapotų buvo pasodinti rusų kareiviai: pusplikiai, tik su vienomis kelnėmis, basi ir baisiais, išbalusiais veidais. Jie buvo tarsi priedanga nuo netikėtus rusų atakos.

Mes nustojom mosuoti... Dar kiek paėjė, pamatėme būrelį žmonių, kurie kažką karštai aiškinosi, rankom rodė. Tie žmonės mums pasakė, kad dobituose guli sušaudyti rusai. Jūs, kaip vaistininkas, sakė tėvui, gal pasižiūrėtumė. Jeigu jie negyvi, gal reiktų palaidoti, juk taip karšta... Visi bijojo: važiuos vokiečiai dar ar jau nebevažiuos? Tada pasiūliau aš: visada berniukų kompanijoj būvau drąsiausias, kur nors nuo trumplino į vandenį šokdavau pirmas.

Už kokių 50 m. nuo kelio, ant Kiršino upelio kranto, gulėjo 5 rusų kareiviai – nuirengti, basi. Vienam, atsimenu vaizdą, kurį esu aprašęs, iš burnos pradėjo kilti raudonas kraujas burbulas. Jis plyšo, ir išgirdau žodžius: „vody, vody“ (vandens, vandens)... Toliau jau nebeprisimenu, matyt,

RINGAUDUS GARSINA VAIKŲ TAUTINĖ MUZIKA

Kairiajame Nemuno krante stūkso Pyplių piliakalnis. „Spėjiojama čia buvus garsiąją Pilenų (kunigaikščio Margio gintą) pilį“ (Bronius Kviklys „Musų Lietuva“, III t., 278 psl.) Nuo piliakalnio mūšų kraštas – lyt atversta knyga. Atsistok ir vedžiok akimis, lyg dailiausi: švintinius Kauno miesto bokštus, rūkose skendinius Ringaudus, Pyplius, Tabariškes... Virš jų pakilusi tautos dvasia, lyg paukštė ieško viršūnės savo giesmės. Nuo amžių piliakalnių bėgant baltas takelis veda į sodybą, pastogę, po pietų lietuvių dvasios išraiška gyvena kalboje, dainose, tradicijose.

Šviesi kaip saulė, sakais pavipusi Ringaudų mokyklos salė, gyva lyg inkilėlis pavasari. Joje tūtoja, krykščia, tiliindžioja, skardena! Prieš keletą metų į šią laisvalaikio septynių atvykęs, meno vadovas Dalius Ivanauskas, ilgai nesvarstęs, ryžosi šiemis vaikeliams skrajūnėliams sparneles išskleisti, gimtinės melodijas, garsus išmokyti, patinti, kad, į tolimus kraštus išskridę, savo lizdo ilgtųsi, baltą piliakalnio takelį naktimis sapnuotų.

Kai po sceną lyg pupos paby-

ra už saulę linksmesni, už dangų giedresni „piemenėliai“, lino rūbeliais ir vyželeimis apsitaisę, – jaunas ir senas šypsos pro usą. Vietoj botagelių: švilpynės, skudučiai, smuikėliai, lumzeliai, šiaudo birbynės, molinukai, tarškinės ir visada – gera nuotaika! Tos nuotaikos gal ir pristigtų, jeigu ne vadovas – jautrus pedagogas, prityręs smuikininkas – Dalius Ivanauskas. Tik jis vienas numano mažųjų kapelijos muzikantų paslaptis. Viena jų – būti reikšmingam!

Bet kaip padėti vaikui, jei jo tėveliai neįstengia smuikėlio ar armonikos nupirkti? Vadovas randa išeitį, – kolektyvo dvasiai palaikyti tinka varpės, šukos, tarškinės. Vaikas atsidėjęs kankles, – „teglabrazdinai!“ – gina mažojo muzikanto teises. Gal todėl prie meno vadovo Daliaus Ivanauskas, kaip musės prie medaus, limpa. Jis įsitikinęs, kad bendrumo jausmas labai svarbus. Lietuvių liaudies muzika ir daina nėra koncertinis kūrinys, kurio būtų galima abejingai klausytis. Daina yra savotiškas pasibuvimas, kuriame turi dalyvauti visi. Džiaugsmo, pasididžiavimo tautine

muzika šventėmis vadovas Dalius Ivanauskas sugeba paversti kiekvieną susitikimą su žiūrovais. O jais dažniausiai tampa mažojo muzikanto artimieji: tėvelis, broliukas, mamytė, diedukas. Jų karščiausi instrumentai – plakančios širdys, spindinčios akys.

Kiekvienas koncertas baigiamas bendru dainavimu. Salė, lyg nepaklusnų vežimą, įsiūbuoja patys... piemenukai! Jų kapelijos himnu tapusi dainelė „Visą dieną bandą ganėm...“ dainuoja visi Ringaudai! Tokiomis akimirkomis, regis, kaimas grįžta prie šimtmečių puoselėtų tradicijų. „Jis mažens dar atsimenu kaip mūs kaimė šventomis dienomis, po pietų susirinkdavo pas vieną ar kitą kaimyną vyrų ir merginų. Atsiradavo smuikas (skripka) arba vamzdelis ir, prižiūrint seniesiems, eidavo šokiai, dainos, pasakojimai, juokai. Tokie susirinkimai, vadinami da „gužynėmis“ (...) prilaikė draugijos ryšį, švelnino būdą, rėmė pažintį, gelbėjo dorą“, – 1895 metais 12-ajame „Varpo“ numerįje rašė Vincas Kudirkas.

Metų kalendorinės šventės, lyg gražus tiltas, kuriuo praeina Ringaudų kapelijos vaikai, pripildydami širdutes tuos, kurio nebūtų, jeigu ne ši muzikinė bendruomenė. Žolinė Tabariškių bažnyčioje, Joninės su tėviškės dangaus perkūnijomis, šilto Atvelykio linksmybės – tai laukimo, pasirengimo dienos. Tradicijų upėje yra salos, į kurias plaukiama, ypatingai pasirengus. Tai gražus Lietuvos vaikų sambūris, didžiojo „Jurgelio“ mažasis broliukas „Jurgut, Jurgut, grok!“ Jau trečią kartą Ringaudų tautinės muzikos puoselėtojai dalyvauja jame. Ne vien pasirodymų sėkmė, bet ir pažintis su kitų Lietuvos rajonų grupėmis turtina jų gyvenimą. Tradicinę šventės dainą „Duosim Jurgiui pupų blidą“ vaikų kapelija žino atmintinai.

Nors Dalius Ivanauskas eina tėvų ir senelių muzikos puoselėtojo Vaidoto Stulgos pėdomis, bet spejo įminti ir savąsias. „Tututū“ studijoje jis pirmasis Lietuvoje įkūrė smuiko klasę. Kai užtrpinkdavo 14-olika skripelių, žiūrovai krykštaudami sakydavo – „žogų kapelą!“ Prilipo kolektyvui šis pavadinimas.

„Žogų kapelą“ patirtį vadovas atsidėjęs į Ringaudus. Jis mano, kad kolektyvo muzika ir dainos turi patikti ir atliekėjams, ir žiūrovams. Geriausias repertuaro patikrinimo veidrodys – žiūrovų veidai. Šviti jie, ar gėsta! Antraš – vaikų akys. Įtampa, ar džiaugsmo žiburiukai? Vardan šį žiburiuką, ne vieną vakarą vadovas Dalius prarymodavo, darbuodamas prie repertuaro. Jo žodžiais tarant, „pa-

Kol nebuvo paskelbta mūsų paieška, reikėjo skubiai išregistruoti iš Kauno. Vytautas Zalakevičius (amtiną jam atliek), mano klasės draugas, didvyriškai paėmė namų knygtę ir, nuėjęs į miliciją, išregistravo. Jo mama atsisakė eiti, bijojo. Anketose nurodė, kad išvykstame į Vilnių. Aš išvažiavau į Panevėžį, pas kitą dėdę – Juozą. Jis man padėjo įsidarbinti. Vakaraus lankiau buhalterio kursus. Rudeniop keičiau vietą, kad nebūtiau greit sušuktas. Po 2 mėn. vėl keičiau. Gerą vardą turėdamas ir prosovietini vaizduodamas, nutariau įdarbinti ir savo brolių. Man patarė: parašyk eilėraštį apie Staliną, turėsi garantuotą pasitikėjimą ir išgelbesi brolių. Aš taip ir padariau. Eilėraštis buvo atpausdintas Panevėžio tiesoj“. Dabar dėl to kenti.

Andronas V. Štindaitis

Jaunieji Ringaudų muzikantai.

SKELBIMAI

ELEKTROS (VEDIMAI) – PATAISYMAI
Turis Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sažiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBES DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuviškus (gutters) ir dengiamo stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS. H.DECKYS TEL. 773-585-6624

V.A.L. Auto Services
Atliekame visus variklio ir važiuoklės darbus. Variklio kompiuterinis patikrinimas. Nuolatiniams klientams – nuolaidos. 3800 W. 79 St.
Tel. 773-582-0183, 773-582-0184.
Kalbame lietuviškai.

Atliekame visus stalius ir smulkaus remonto darbus. Aukšta darbų kokybė, didelė praktika JAV. Tikrai žemos darbų kainos. Tel. 773-254-0759, mob. 847-525-9275, Žilvinas.

LANGŲ PLOVĖJAI!
Reikalinga 100 žmonių. Pradėkite jau šiandien. Darbas nuo pirmadienio iki šeštadienio, 7 v. r. iki 4 v.p.p. Dirbama po 2-3 žmones (vyrų ir moterų). Privalo turėti automobilį ir susikalbėti angliai. Pavyrimas nebūtinai išmokyti. Atlyginimas \$500 per savaitę viename žmogiu. Sumokėsime kiekvieną dieną. Užpildyk dokumentus šiandien – pradėk dirbti rytoj.
2101 Ogden Ave., Downers Grove, IL 60515 (Ziebart pastatė), lėjimas per šonines duris. Tel. 630-737-0100.

Discount Computers
Home & Business Alarm Systems
Cheap or Free Long Distance
Online Hotel Booking
http://www.COMMUTEFASTER.com

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFF. (773) 229-8761
HOME (708) 425-7180
MOBIL. (773) 590-8295

RIMAS LSTANKŪS
• Greitas ir sažiningas pataravimas
• Nuosavybės įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Sergantiems, vienišiams žmonėms, kuriems reikia priežiūros, jaukių, švarių namų ir sveiko maisto – slaugės iš „For your service“ agentūros visą tai padarys. Skambinti Zita, tel. 773-585-9067 arba 773-585-6709.

Pranciškonų vienuolynui
duodant savo adresą ir telefono numerį. Rev. Jonas Bacevičius, P.O. Box 980, Kennebunkport, ME 04046.

„Neringos“ stovykla ieško
lietuviškai kalbančių ir kultūriniai stiprių vadovų dirbti stovykloje Mariboro, Vermonte, nuo birželio 25 d. iki rugpjūčio 27 d. Vadovai praveda stovyklos programas, gyvena su stovyklautojais ir prižiūri jų kasdieninį gyvenimą. Vadovai turi turėti patirties darbe su vaikais (6-16 metų). Alga \$10.87 val. 40 val. į sav. Susidomėję, pagal valdžios nurodymus turi siųsti reziumė anglų kalba šiuo adresu: Job Order #625383, Jobs & Training Division, Vermont Department of Employment & Training, P.O. Box 488, Montpelier, VT 05601-0488.

Reikalingi darbininkai
naktiniam parduotuvių valymui. Darbas pietų Indianoje. Atlyginimas nuo \$1,600 iki \$2,000. Tel. 773-476-2247, 773-251-6101.

Reikalingi dažytojai su patyrimu
Amerikoje. Privalo turėti automobilį. Darbas šiaurės-vakarų rajonuose. Tel. 847-808-9109 vakare nuo 8-10 val. Susikalbėsite angliai, rusiškai.

Reikalingi TAXI
vairuotojai. Pats apmokau. Tel. 847-774-6643.

773-585-9500

D. Guzelyte-Svabienė ir Seimo narys Arminas Lydeka.

KAD BŪTŲ IŠSAUGOTA PILIETYBĖ...

(Atkelta iš 3 psl.)

Ir jeigu tik pasitaiko bent menkiausia proga gauti legalų statusą ar netgi JAV pilietybę, ja, kaip ateities garantą savo vaikams ir anūkams, pasinaudojama. Tokiu būdu, Lietuvos pensininkai praranda teisę gauti pensiją Lietuvoje, Amerikoje ją užsidirbti jau nebėra laiko. Skaudu klausyti žmonių, savo gyvenimo saulelydį atvykusių praleisti svetur. Skaudu, kad jie, sąžiningu darbu užsitarnavę valstybės paramą, nesijaučia saugūs nei Lietuvoje, nei Amerikoje, kalbėjo JAV LB igaliotinė.

Iš Lietuvos valdininkų lūpų — optimistiški pažadai

Išklausius Amerikos lietuvių nusiskundimų ir pageidavimų, Pilietybės komisijos pirmininkas A. Abramavičius patvirtė, jog darbo grupės parengtame paskutiniame Pilietybės įstatymo pataisų variante „yra numatyta galimybė tiems asmenims, kurie turi Lietuvos pilietybę ir įgyja kitos valstybės pilietybę, palikti jiems Lietuvos pilietybę“. „Aš manau, čia yra mano asmeninė nuomonė (...), situacija, lyginant su 1990 metais, pasikeitė, ir dabar tikrai galima rimtai pasvarstyti klausimą dėl Lietuvos pilietybės atėmimo pagrindo panaikinimo, kai asmuo įgyja kitos valstybės pilietybę“. „Daugelyje Europos Sąjungos valstybių tokio pagrindo nėra“. A. Abramavičius nuomone, geriausias problema sprendimo būdas būtų „išvis atsisakyti pilietybės atėmimo pagrindo, kai Lietuvos pilietis įgyja kitos valstybės pilietybę“. „Kitas galimas variantas yra — absoliučiai atsisakyti nuostatos, kad, įgijus kitos valstybės pilietybę, Lietuvos pilietybė atimama“.

Prezidento patarėjas sutiko, jog JAV „trečiosios bangos“ atstovų argumentai yra logiški, nes, pasak jo, „kodėl neleisti žmogui turėti kelias pilietybes?“. Anot A. Abramavičiaus, labai rimtai apsvačius visas galimybes, galutinį sprendimą aukščiausiu lygiu turėtų priimti politikai.

Susitikimui vadovavęs JAV LB ir Seimo atstovų komisijos narys, parlamentaras Arminas Lydeka pasidžiaugė galimybe iš pirmų lūpų išgirsti apie „trečiosios bangos“ užsienio lietuvių gyvenimą, optimistiškai nutraukiantį jų siekį išlaikyti lietuvių ir ryšius su tėvyne, tačiau išreikšė rūpestį, „ką daryti, kaip sustabdyti tą bėgimą į naują iš Lietuvos, kad Lietuva nereikalinga protingiems, energingiems, jauniems žmonėms“. Pasak jo, šiuo metu jau yra paruoštas naujas įstatymo projektas, nepalyginamai atviresnis, liberalesnis, paprastesnis, ir daug atkaklų JAV III bangos lietuvių iškeltus klausimus jau yra. Jei šis įstatymo pataisas Seimas priims, didžia dalimi bus išspręstos visos problemos. A. Lydekos manymu, visi susitikimo dalyviai nori, kad „ryšys būtų kuo glaudesnis tarp Lietuvos ir bet kokių lietuvių, kur jie begyventų, ar jis pilietis, ar nepilietis, ar jis tos kartos, ar kitos kartos, ...ar iš-

vykęs vienais ar kitais laikais. Kad visi mes būtume vieninigi ir visi gelbėtume tuos, kuo galim Lietuvai“.

Anot A. Lydekos, dabartinis „Seimas yra labai produktyvus, veiklus, darbštus, šaunus... didėles problemas su šiuo dalyku (įstatymo pataisų priėmimu - D. G.) nebus“. Paklaustas, ar tėti JAV lietuvių parašų rinkimą ir laiškų rašymą, A. Lydeka patikino kad šis JAV lietuviams svarbus klausimas bus sprendžiamas. Jis sakė, jog daugelis su šiuo klausimu susijusių pareigūnų gavo nemažą pluoštą kreipimūsi, laiškų ir pamatymų šia tema, jog problema akivaizdi ir ji „turi būti išspręsta. Jeigu jau kažkas jai trukdytų, tai tuomet jau bent būtų aišku, kad yra konkretus Jonas ar konkretus Petras, dėl kurių kaltės ji nesprendžiama“.

Seimo narys A. Lydeka susitikimo dalyvius patikino, jog esminiu klyčių Pilietybės įstatymo pataisoms priimti nėra, visos pokalbyje iškilišios problemos jau yra ar bus sprendžiamos, darbas prasidėjęs. Baigdamas jis pažymėjo: „Mes visi visada būsim pasiruošę (jeigu yra iš tikrųjų realių problemų, kažkas trukdo žmonėms gyventi, dirbti) susibėgti ir keisti kažką“. Ir Seimas bus raginamas priimti vienoki ar kitoki teisės aktą, nes „vardan Lietuvos, vardan lietuvių, gyvenančių bet kurioje valstybėje, aš manau, kad mes turime taip elgtis“.

Paklaustas, kada konkrečiai galima tikėtis minėtųjų pataisų svarstymo ir kokių būdu galima būtų susipažinti su pataisomis, A. Lydeka kreipėsi į prezidentūros kanceliarijos viršininką Andrių Meškauską. Patikinęs, jog prezidentas V. Adamkus yra susipažinęs su parengtomis pataisomis ir iš esmės joms pritaria, A. Meškauskas, deja, konkretūs dokumentų teikimo Seimui datos nurodyti negalėjo.

A. Lydeka sakė, kad Seime sudarant pavasario sesijos darbų planą, šis klausimas buvo įtrauktas į darbotvarkę. Jis patikino, jog pavasario sesijai įstatymo projektas tikrai bus pateiktas ir po to bus matyti, kokia yra situacija Seime, kaip politikai vertina šį dokumentą. „Valdancioji koalicija, manau, didžiąją balsų daugumą yra „už“, palaikys (įstatymo pataisas - D. G.), ir tos problemos tikrai neturėtų būti“.

Susitikime kalbėjęs Migracijos departamento direktorius Almantas Gavėnas pasidžiaugė sumanymu surengti tokio pobūdžio susitikimą. Pasak jo, Lietuvos žiniasklaidoje buvo straipsnių pilietybės išsaugojimo tema, juose — panašios emocijos ir argumentai šiuo klausimu. Tačiau dabar ši problema jau žinoma platesniam atakingam asmenų ratui, nebus „uždaryta“ tikrai komisi- joje. Žinoma, anot A. Gavėno, ir Vidaus reikalų ministerijos ir kitų institucijų laukia atakingas darbas, „tačiau jau vien tai, kad (įstatymo pataisų svarstymas - D. G.) pajudės iš „mirties taško“, yra geras dalykas“. Migracijos departamento pilietybės reikalų viršininkė Daiva Vėzikauskaitė, dalyvau-

APMASTYMAI IŠ ELLICOTT MIESTELIO

JUOZAS GAILA

„Ar tu, Juze, manai, kad jei tave sumušė ne juodosios rasės žmogus, bet lietuvis, tau mažiau skaudėtų?“. Tokiu klausimu į mano kaltinimus juodiesiems kažkada atsakė mano Vokietijos laikų gimnazijos bendraklasis — Jasius. Tas kažkada buvo 1961 metais, kai aš, sukūręs šeimą, palikau lietuvių gyvenamąją zoną Baltimorėje ir išsikėliau gyventi į užmiestį. Išsikėliau, nes gyvenimas ten, dėl judųjų užpildinėjimo tapo nebe- saugus. Mano buvęs bendra- klasis atvykęs iš Čikagos dirbti į „Social Security“ centrą Bal- timorėje, dažnai vakarais už- sukidavo pas mane ir ne kartą pasinerdavome net į karšto- kus gincus rasiniais klau- simais. Buvau labai kategoriš- kas judųjų atžvilgiu: ypač kaltinau juos polinkiu į nusi- kaltimus. Bet turėjau ir pag- rindo tam. Palyginti nuošali- oje ir tvarkingoje gatvėje apie lietuvių namus, kur daugiau- sia gyveno lietuviai, turbūt nebuvo nei vienos šeimos, ku- rios vienas ar keli nariai ne- būtų buvę užpulti ir apiplėšti judučių. Mano žmonos senu- kai tėvai ir vienas, ir kitas buvo užpulti, apstumdinti, api- plėšti. Nukentėjo ir mano mo- tina, net iki mirties skūsda- masi skausmais rankoje, ku- rią, iš jos plėsdamas rankinu- ką, išsuko tamsiaodis paug- lys. Bet to nepaisant, mano bendraklasis visada juos gynė, tvirtindamas, kad ir lietuvis gali būti nusikaltėlis, ir taip pat sukelti skausmą, kaip ir judodas. Gal ir gali, pagalvo- davau, bet kai prie universite- to buvo nužudytas Baltimorėje studijuojantis lietuvis medic- nos studentas iš Clevelando,

janti įstatymo pataisų rengi- mo darbo grupę, pažymėjo, jog išsakytos problemos ir „tas skaudulys yra tikrai pakanka- mai žinomas, nes ir aš bend- rai su žmonėmis būtent pi- lietybės klausimais, pas mus kreipiasi žmonės ir tą nete- kimą (pilietybės - D. G.) for- miname skaudama džia. Tai- gi, iš tiesų padėtis turėtų pa- siekti, kai bus priimtos Pili- tybės įstatymo pataisos“.

Pilietybės įstatymo pataisų priėmimas — Seimo narių rankose. Pokalbiai su Seimo, prezi- dentūros, migracijos specialis- tais parodė, jog užsienio lietu- viams rūpimas pilietybės klausimas Lietuvos valdžios institucijose yra žinomas, svarstomas ir artimiausiu me- tui bus sprendžiamas. Balan- dzio 11-osios susitikimas paro- dė, kad reikalingos viešos dis- kusijos, tik jų metu iškelti konkretūs klausimai gali su- laukti konkrečių atsakymų. Ši kartą Lietuvos aukštų parei- gūnų atsakingai buvo pa- reikšta: Pilietybės įstatymas bus taisomas, atsižvelgiant į užsienio lietuvių pageidavi- mus.

Optimistiškai nuteikia Sei- mo valdanciosios koalicijos na- rio, JAV LB ir Seimo komisi- jos atstovo Armino Lydekos argumentai, suteikiantys vil- ties, kad jo mintims pritaris ir paseks dauguma šeimonių. JAV LB „trečiosios bangos“ vadovybė dėkoja visiems, ra- šiusiems laiškus, kreipimuis, rinkusiems parašus. Dėkoja LGITC direktoriui Žilvinui Beliauskui, surengusiam šį svarbų susitikimą. Lietuvą pa- siekė JAV lietuvių šauksmas. Reikia tikėti, kad ir Seime, svarstant minėtojo įstatymo pataisas, jis bus išgirstas ir suprastas.

Daiva Guzelyte-Svabienė

tai dar daugiau sustiprino ma- no kaltinimus juodiesiems. O 1992 m. vasario mėn. Balti- morės miesto centre buvo juo- dosios rasės narių pagrobta Vitalius Pilius, nuvežtas į ap- leistą namą ir užmuštas ge- ležiniais strypais. Keturių ma- žų vaikų tėvas užmuštas, kad pagrobtų jo automobilį ir kre- dito kortelę. Ši žiauri žmogžu- dystė sukrėtė ne tik lietuvių telkinį, bet ir visą Baltimorę. Amerikiečius ne tik sukrėtė, bet ir papiktino policijos ne- moksliškumas, nes žudikus su- rado patys lietuviai, o „Motor Vehicle“ departamente taip pat tamsiaodė tarnautoja jau buvo susepėjusi žudikui išduoti leidimą su nužudytojo V. Pi- liaus pavarde.

Kai 1983 m. pirmą kartą išdrįsau savo nepilnametę dukrą išleisti į Lietuvą, gero- kai prigrasinau, kad būtų at- sargi, nevaikšiotų po miestą viena ir ypač vėlai. Grįžusi ji juokėsi iš mano baimės, aiš- kindama, kaip Vilniuje saugu, kad ir naktį gatvėse pilna žmonių, o kad tą naktį taip kaip nėra: temsta vienuoliktą, švinta penktą rytą. Pagaliau ir aš gavau leidimą, ir 1984 m. išvykau į gimtinę. Įsitikinau, kad dukrė buvo teis. Nors ir okupuotame krašte, nors ir per petį žvilgtelėjimas, ar ne- su sekamas, bet jaučiausi sa- gus tarp savų. Nors ir nemalo- niai nuteikdavo, kai gatvėje atsidurdavau tarp slaviškai kalbantiųjų, bet ir iš jų ne- jaučiau pavojaus. Visgi nema- loniausiai jausdavausi, kai šalia maišydavosi milicinin- kai, nes juose mačiau ne tvar- kos saugotoją, o priešą.

Nuovykę padirbėti į nepri- klausomą Lietuvą 1993 m., tikrai jaučiausi saugus. Vidur- naktiais grįždavau autobusu iš provincijos, laukdavau taksi prie autobuso stoties, vaikš- čiodavau vėlais vakarais siau- romis, tamsiomis senamiesčio gatvelėmis, visai nepagalvo- damas, kad galiu būti užpul- tas ir apkalbamas. Išsikalbėjus su giminėmis ir pažįstamais, jau nebesistebėjau, kodėl rei- kia ir dvigubų durų, ir dviejų ar net trijų užraktų jose. Bet vėl, pagautų nusikaltėlių pa- vardės labai dažnai būdavo slaviškos, todėl man, kaip ir Amerikoje, atrodė, kad dėl nu- sikaltimų kaltos tam tikros mažumos.

1997 m. spalio 30 d. vakare teko dalyvauti Menininkų rū- muose vykusiame Juozo Kojel- io ir Vytauto Dambravos kny- gų pristatyme, jų pagerbime. Sėdėjau netoli Raimundo Mie- zelio, tad pasikeitėme keliais žodžiais. Minėjimui pasibai- gus, nepasiliko jis vaišėms, bet atsiveikinęs išėjo. Ryto- jaus dieną, pažvelgęs į laik- raščius, tiesiog pašiurpau: Šv. Jokūbo ligoninėje nepaprastai sunkiai sužalotas atsidūrė R. Miezėlis. Nusukubėjau į ligoni- nę, kai tik gavau leidimą jį aplankyti. Prie palatos durų sutikau Valdą Adamkų ir neuro- chirurgą. Valdą Adamkų sakė- si tik ką nuplovęs R. Miezėlio galvą ir plaukuose sukreke- jusį kraują, o gydytojas užtik- rino, kad kritiška ligonio bu- sena jau praėjusi ir pavojaus gyvybei nėra. Po minutėlės stovėjau prie R. Miezėlio lo- vos, žvelgiau į nuo užpuoliko ar užpuolikių smūgių užtinu- sias jo akis, mėlynėmis nusėta

veidą. Ir tada prisiminiau sa- vo draugo Jasiaus žodžius: „...jei tave sumušė ne juodu- kas, bet lietuvis, tau mažiau skaudėtų“. Ir supratau, koks teisus jis buvo. Baisu, kai žmogus žmogui tampa žveris, bet dar baisiau, kad tas žveris yra lietuvis. Kaip gyvenimas pamokė mane: nusikaltėlius temčiau tik kitoje rasėje, o pasirodė, kad ir manoji tauta nuo anų neatsilieka.

Vienas iš Lenkijos atvykusių aktorių grupės, trumpai išėjęs iš viešbučio Vilniuje nusipirkti smulkmenų, buvo užpultas trijų jaunuolių. Šie užmušė jį beisbolo lazdomis. Teisme klausinėta, kodėl jį užmušė, juk trise jo pinigine galėje atimti ir be žudymo. Jų atsakymas: mušė, nes po pirmųjų smūgių, jis dar kriokė! Nesė- niai Danijos policija suėmė trejetą lietuvių, kurie pake- lė užpildinę automobiliais važinėjančius danus. Danijoje tai buvo sensacija, nes iki šiol Danijos keliuose tokių dalykų nėra buvę. Ir apskritai, danai grynų pinigų su savimi nesinešioja, tai ir užpildinėjamai nežinomi. Pasirodo, šie jauni lietuviai tą patį darė ir Švedij- oje, ir ten nužudė žmogų. Tai skaitant, nejučiomis kyla min- tys, kokios buvo motinos, pa- gimdžiusios tokius sadistus- žudikus? Kaip jie buvo auk- lejami, kokiame aplinkoje ir ko- kiam krašte jie gyveno? Deja, tas kraštas — mano tėvynė Lietuva. Ne vienas pasakys, kaip aš drįstu kaltinti gim- dyves, tėvus. Tikrai, kokią tei- sę turiu juos kaltinti?

Nekaltinčiau, bet vienoje kapinėse mačiau gražų, bran- gų paminklą, nustelbiantį ki- tus. O jame įrašas, kad tėvai liūdi mylimo sūnelio, kurį iš- plėšė negailestingo žudiko ranka. Bet sūnelis buvo gau- jus narys, žuvs muštynėse su kita gauja. Ar jie liūdojo, kai „mylimas sūnelis“ prievartavo verslininkus? Kai, niekur ne- dirbdamas, valkiuojosi su be- vieliu telefonu ir švaistėsi pi- nigais? Ak, kaip mamos dar- buojasi, kai sūneliai būna ap- kaltinti merginos išžaginimu. Bėga su pinigais pas nu- skriaustosios tėvus, kad šie nekeltų bylos. Isteriškai šau- kia, klykia teisme, prakeikia nuskrustąją ir jos tėvus, iš- girdę teismo sprendimą. Bet ar pakankamai rūpinosi sūne- lių auklėjimu? Kodėl neatjau- čia aukos skausmo? Štai nu-

DRAUGAS, 2001 m. gegužės 17 d., ketvirtadienis

5

bausto ir kalėjime sėdincio pa- dugnių vadeivos žmona, gra- žių lietuviškų vardu — Ra- mutė, išgirdusi teisme nepa- lankų jos vyrui liudijimą, šau- kia ant liudininko: „Būk pra- keiktas išgama“. Bet ar jai ne- reikėjo prakeikti tą dieną, ka- da ištekojo už nusikaltėlio? Bet ji pasirinko gyventi jo pri- sigrobtai pinigais pastatytoje pilaitėje, gimdyti jo vaikus...

Oi, kaip lengva būtų suver- si kalnę buvusiems okupan- tams, bet daugelis šių jaunų žudikų bei plėšikų augo ir bren- do jau nepriklausomoje valstybėje. Tokią pat okupa- ciją patyrė ir estai, ir latviai, bet, va, britų „The National Criminal Intelligence Service“ pranešime pernai rašoma, kad Anglijoje prostitucijos, ci- garečių ir automobilių kontra- bandos srityse nusikaltėliai dažniausiai lietuviai ir rusai. Nesinori tikėti, kad esame nu- sikaltėlių tauta, bet „Lietuvos rytu“ rašantis satyrikas Juo- zas Erlickas savo proza para- šytu eilėraščiu „Stabilumas“ porina:

„Pirmąsą Lietuvos vardas paminėtas tada, kai mūsų sve- cias Bonifacas gavo per galvą. Šiandien pasaulis prisimena Lietuvą, kai atliekame tokius pat žygius. Užtat ir džiaugias širdis — per karus ir marus, okupacijas ir privatizacijas — išsaugojom papročius“.

Mintyse grįžtu į 1992 metus, kai Vasario 16-sios minėjime Baltimorėje savo kalboje guo- džiau judučių prieš kelias die- nas nužudytą Vitaliaus Pi- liaus našlę Aldoną. Jaunos lie- tuvių šeimos tragedija ap- temdė Baltimorės lietuvių

džiaugsmą dėl iškovotos Lie- tuvos nepriklausomybės. Šiandieną Baltimorė širpina kraštą žmogžudystėmis. Mies- te, turinciam per 600,000 gy- ventojų, kasmet įvykdoma po 300 žmogžudysčių: jų daugu- ma judučių prieš juoduosius. Taigi, 100,000 gyventojų — 50 žmogžudysčių. Tuo tarpu Lie- tuvoje 100,000 gyventojų ten- ka 82 savižudybės. Pirmauja- me Europoje. Mus seka Rusi- ja: 74 savižudybės. Latvijoje — 71, Estijoje 65. Baltarusi- joje — 56, JAV — 20, Italijoje tik 10.

Rašau šias liūdnas statisti- kas niūrią, apsiniaukusią die- ną. Vartau savo dienoraščio puslapius. Jo eilutėse: mano džiaugsmas, atgavus Lietuvai laisvę, liūdesys dėl žuvusiųjų prie televizijos bokšto, nu- zudytųjų Medininkuose. Akis užkliūva už įrašo 1997 m. Vė- linų dieną, neseniai aplan- kius ligoninėje Raimundą Miezėlį:

„Ši savaitgalį takais ir take- liais skuba lietuviai į kapines, nešini geležimis ir vainikais. Kapinėse plazda tūkstančių zvakių liepsnelės. Jų šviesoje lietuvis prisimena ir apverčia savo mirusius artimuosius. Kalba su jais, guodžiasi ir apmąsto savo gyvenimą, tokį trapų, dažnai sunkų ir var- gingą. O rudens dangus toks niūrus, atrodo tuoj tuoj pra- virks... Ak, kad Visagalis ne- tik nušluostytų mūsų ašaras, bet ir suteiktų lietuviui ryžto ir stiprybės gyventi, ir gyventi dorai. Kad Lietuvos dukros nepasklistų po pasaulio vieš- namius, kad jos sūnūs ne- taptų savo ir savo brolių žu- dikais ir prievartautojais...“

A. † A.

ZENONUI MILŪNUI

mirus, jo brolių ANATOLIJŲ MILŪNŲ nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Hanau gimnazijos klasės draugai:

Jonas Gilyš Gražina ir Benius Mačiukai
Stefa Kisielienė Milda Rukuiža
Andrius Kolis Dana Stankaitytė
Irma Laisvėnaitė Sigutė Užupienė
Regina Latožienė Roma Vyšnia

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with a hassle-free connection via Stockholm. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350 or visit our website at www.scandinavianairlines.com.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:20 pm	7:35 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am	11:50 am
SK 743	Vilnius	Copenhagen	1:40 pm	2:20 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:30 pm	5:40 pm

*Schedule subject to change without notice.

Scandinavian Airlines

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Zita Sodeikienė. Koliažas. Šios dailininkės parodos atidarymas vyks šį šeštadienį, gegužės 19 d., 7:30 val.v. Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte.

Chicago Sun-Times" laikraštis savo gegužės 13 d. laidoje pamini, kad DePaul universiteto College of Commerce vadovybė į studentų išleistuvių iškilmes, vyksiančias birželio 17 d., pasikvietė kalbėti Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų.

Gegužės 20 d., sekmadienį, po 9 val.r. šv. Mišių šv. Antano parapijos salėje Cicero LB valdyba ruošia kugelio su grietine ir spirguciais pietus, patenkinant įvairius skonių. Kaip ir visuomet, vaišinsime kava ir pyragais. Lauksime visų gausiai atsilankant.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė š. m. gegužės 20 d., sekmadienį, 12 val. rengia gegužinę šaulių namuose. Pietūs – nuo 12 val. iki 3 val.p.p. Gros Kosto Ramanausko orkestras, veiks laimės šūlinys, bus ir kitų įvairumų. Visi kviečiami ir laukiami.

Skelbimai

• Namams pirkti paskolos duodamas mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinama nuosimčiai. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

• 27 centai skambinant į Lietuvą, 5.5 cent JAV, 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-396-0556. TRANSPORT – patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

• Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai per Mažosios Lietuvos Lietuvių draugiją Čikagoje aukoj: \$200 – Angelika Dudenas. \$100 – Audrė Veitas. \$50 – Jonas ir Anelė Gumbelvičius; Povilas ir Elena Mažeikai. \$30 – Anicetas Simutis. \$25 – Rūta M. De Abreu; Dr. Albert ir Elizabeth Gasis; Albinas ir Gražina Reškevičius; Ricardas ir Regina Slepetyš. \$20 – Ona Kartanas; Meilutė Kusak; Henrikas Laučius; Stasys ir Elena Mickai; Antanas Pumputis; Vytautas Zdanys. \$10 – Kun. dr. Eugenius Gerulis; dr. Jonas Šalna. Dekojame visiems remėjams. „Karaliaučiaus krašto lietuvių“, 1394 Middleburg, Ct., Naperville, IL 60540-7011. (Skelb.)

Dalios Mažeikytės iliustr. N. Miliauskaitės kn. „Namai, kuriuose negyvensim“.

esi tik aidas iš tamsaus bedugnio šulinio kuriam atspindi besijuokiantis vaikiškas veidas

Tai Nijolės Miliauskaitės posmas iš knygos „Namai, kuriuose negyvensim“. Penkiose knygose poetė aprėpia turtingą skalę žmogaus jausmų, kuriuos reiškia santūriais žodžiais. Jos žodis – tarsi atomo branduolys, kuris sprogdamas paskleidžia begalinį žmogaus sielos mikropasaulį. Poetų Nijolės Miliauskaitės ir Vytauto Bložės poezijos vakarai: gegužės 19 d., šeštadienį, 7 v.v. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje ir gegužės 20 d., sekmadienį, 12:30 v.p.p. PLC, Lemonte, Lietuvių dailės muziejuje.

Jaunimo centro moterų klubo narės gegužės 20 d., sekmadienį, maloniai kviečia visus į Jaunimo centro kavinę, kur nuo 8 val.r. galėsite pasivažinti skaniais mieliniais blynais su obuoline koše. Savo apsilankymu paremsite Jaunimo centrą.

Į Lietuvių fondo visuotinę narių suvažiavimą, vykstantį šį šeštadienį, gegužės 19 d., PLC Lemonte, fondo nariams, gyvenantiems Čikagoje, bus suorganizuotas specialus fondo autobusas, kuris paims susirinkusius narius iš dviejų vietovių: 8 val.r. iš Marquette Parko apylinkės – 69 gatvė ir Washtenaw Ave. (prie bažnyčios), o 8:15 val.r. – iš Brighton Parko – California Ave. ir 44 gatvė (prie bažnyčios). Prašome neveluoti, nes nebus laukiama. Suvažiavimui pasibaigus vėl visi bus parvežti į tas pačias vietas.

Labai svarbus Marquette Parko Lietuvių namų savininkų organizacijos susirinkimas vyks š. m. gegužės 18 d., penktadienį, 6:30 val.v. Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje, 6820 S. Washtenaw Ave. Susirinkime sutiko dalyvauti policijos atstovas, kuris išsklausys visus skundus ir duos patarimų. Namų pirkimo atstovas paaiškins, kaip ir kokių būdu pirkti namus bei parduoti. Trečiasis atstovas bus iš 14 rajono (area). Jis paaiškins apie apsaugą – security. Naujai atvykusieji labai laukiami, o taip pat ir nariai bei svečiai. Po susirinkimo – kavutė.

CICERO LIETUVIAI DĖKOJA MARY BUNN

„Draugo“ dienraštis Cicero miestelio skaitytojams jau visą mėnesį yra pristatomas visas penktas dienas per savaitę. Už tai Cicero lietuviai yra ypač dėkingi Cicero pašto darbuotojai Mary Bunn, – tai jos dėka jie gali skaityti dienišes žinias ir skelbimus. Cicero Lietuvių Bendruomenės valdyba, norėdama atsidėkoti Mary Bunn, nusiuntė jai specialiai paruoštą puokštę gėlių.

LITUANISTINĖ MOKYKLA

Aš einu į lietuvišką mokyklą dėl keleto priežasčių. Pirmiausia, mano tėvai nori, kad aš čia ečiau. Antra, man čia yra kaip namai, nes aš jau pripratus eiti čia kas savaitę. Trečia, čia yra linksma ir man patinka būti su draugais. Man patinka su jais kalbėti ir čia yra labai geros mokytojos. Man patinka žinoti daugiau apie mano tautos kalbą ir istoriją. Taigi man čia visai patinka.

Kristina Petkutė „Geležinio vilko“ narė

Žmonės manęs klausia – „Ką tu veiki šėštadieniais?“, ir aš atsakau – „aš važiuoju į mokyklą“. O jie man atsako, kad mokykla pasibaigė, nes jau yra penktadienis. O man yra gerai, nes aš galiu kalbėti dviem kalbom. Aš noriu šią kalbą perduoti savo vaikams. Man labai patinka čia eiti, nes visi mano draugai čia yra.

Ramunė Jadmališ „Geležinio vilko“ narė

Aš einu į lituanistinę mokyklą, nes mano tėvelis mane varo ir tam, kad pamatytiau draugus ir kad išmokčiau istoriją, nes mano tėvelis yra istorikas. Ir jeigu aš einu į lituanistinę mokyklą, aš galiu skraidyti aplink pasaulį, nes mano mamytė yra stiuardėsė ir aš skrendu veltui. Bet tokį malonumą aš galiu daryti tik tada, kai einu į lituanistinę mokyklą ir kai gaunu geras pažymius.

Darius Kuncas „Geležinio vilko“ narys

Kabelinės (cable) TV 19 kanalas gegužės 17 d., ketvirtadienį, 5:30-6 val.v. ir gegužės 18 d., penktadienį, 12:30-1 val.p.p. rodys šokių grupės „Svaja“ ir Meno mokyklės sportinių šokių skyriaus moksleivių koncerto įrašą.

18 AMŽIUJE: KAI LIETUVOJE BUVO BLOGAI

Caro valdymo laikais Lietuvai ir jos žmonėms buvo labai blogas ir sunkus gyvenimas. Caras matydamas, kad Lietuva tokia silpna, nusprendė tyčiai ir pamažu ją sau pasiimti. Rusai pasidalino Lietuvą tris kartus – 1772 m., 1793 m. ir 1795 metais. Lietuvos žmonės ilgai nieko nedarė ir nesipriešino, bet pagaliau, 1832 metais jie sukilo prieš carą. Dėl to rusai uždarė Lietuvos universitetą. Paskui 1863 metais įvyko antras sukilimas. Rusai, labai supykę, uždraudė spaudą Lietuvoje. Lietuviai negalėjo nei rašyti, nei skaityti, net ir negalėjo kalbėti lietuviškai. Pagaliau 1883 metais dr. Jonas Basanavičius buvo apšviestas ir suprato, kad Lietuvos tauta greitai nyksta ir kad Lietuvos žmonės turi susijungti ir ją bandyti gelbėti. 1883 metais, dr. Basanavičius išleido laikraštį, spausdinamą Prūsijoje, vardu „Aušra“. „Aušra“ ėjo 3 metus, nes truko pinigų spausdinti ir daug kas persekiojo jos rašytojus ir skaitytojus, bet „Aušra“ parodė lietuviams, kad dar yra vilties Lietuvą išgelbėti. 1886 metais po „Aušros“ baigimo kadaise sulenkę Vincas Kudirka pavirto labai stipriu Lietuvos patriotu ir pats išleido „Aušros“ tęsinį, laikraštį „Varpas“.

Nida Masiulytė „Geležinio vilko“ narė

Carai užėmė Lietuvą, nes ji buvo silpna. Lietuvoje buvo badas ir vargas. 1812 metais Napoleonas žygiavo per Lietuvą su didele savo kariuomene, tada Lietuva sukiro ir 1832 metais buvo uždarytas universitetas. Taip pat 1863 m. carai vėl nubaudė lietuvių – uždraudė lietuvių kalbą. Lietuvoje buvo priespauda, tad Jonas Basanavičius pradėjo redaguoti „Aušrą“, kurioje jis kėlė viltį, kad Lietuva vėl gali būti laisva. „Aušra“ per savo leidimo 3 metus išleido 40 kopijų. Žmonės, kurie redagavo „Aušrą“, buvo persekiojami carų, tad „Aušrai“ teko sustoti eiti. Atsirado nutautėjęs Vincas Kudirka, kuriam buvo gėda, kad jis apleido Lietuvą, tad jis sugalvojo išleisti kitą laikraštį – „Varpas“. Jis sakė žmonėms, kad viskas bus gerai, kad saulė prašalins tamsumus...

Žibutė Šaulytė „Geležinio vilko“ narė

18 amžiuje Lietuva labai daug vargo ir kentėjo. Tai buvo tamsūs laikai, ir kai 1812 metais Napoleonas ėjo per Lietuvą, tada buvo dar blogiau. Lietuviai buvo baudžiami už nepaklusnumą, buvo 1832 metais uždarytas universitetas ir lietuviai negalėjo mokyti ar kalbėti lietuviškai. Kai kurie lietuviai bėgo į Mąžąją Lietuvą, nes norėjo skaityti ir rašyti tik lietuviškai. Jie iš Mažosios Lietuvos nešė lietuviškas maldaknyges. Tada 1883 metais dr. Jonas Basanavičius pradėjo „Aušrą“ ir žmonės galėjo žinoti, kas darosi Lietuvoje. Kai 1886 metais „Aušra“ nustojo gyvuoti, dr. Vincas Kudirka tęsė atgimimo darbus ir redagavo „Varpą“, kuriame buvo išspausdinta „Tautiška giesmė“.

Darius Aleksūnas „Geležinio vilko“ narys

Iš arti ir toli

NEW YORKO MAIRONIO LIT. MOKYKLA KVIEČIA

New Yorko Maironio lituanistinė mokykla kviečia abiturientus ir visus norinčius dalyvauti šios mokyklos 50 metų jubiliejiname pokylyje, š.m. lapkričio 17 d., 7 v.v. ruošiamame Platdeutsche Park restorano pokylių salėje. Daugiau informacijos bus pateikta vasaros pabaigoje. Žinias teikia Audrė Lukoševičūtė, tel. 718-849-6083.

LIETUVIŲ FESTIVALIS ELIZABETH, NJ

Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapija tradicinį metinį Lietuvių festivalį rengia š.m. birželio 3 d., sekmadienį. Kaip visuomet, bus skanių lietuviškų valgių, dainų, šokių ir žaidimų. Meninėje programoje dalyvaus Angelė Kiaušaitė, Stasys Telšinskas, Lina Ringailaitė, New Jersey vaikų grupės ir kt. Kviečiami visi – suaugusieji ir maži pasilinksinti ir pabendrauti. Informacijai tel. 908-352-2271.

Tomo Kirvaičio akcija „Jūsų šaržai“ vyks gegužės 18 d. 7 val.v. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje. Garantuojame gerą nuotaiką ir vaišes.

Kviečiame į Dainų popietę visus – ir balsingus, ir norinčius mėgstančius dainuoti. Šį penktadienį, gegužės 18 d., 2 val.p.p. Pasaulio lietuvių centre pabendrausime, padainuosime, užkąsime. Bus linksma ir jauku. Popietę ruošia Lietuvių bendruomenės Lemonte Socialinis skyrius.

Šventiškai papuošti stalai lūžo nuo užkandžių, mišrainių, kėpsnių, vyniotinių.

V. Jasinevičiaus nuotr.

PRISIMINTINOS VELYKŲ VAIŠĖS

Praėjus sekmadienis Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, nebuvo skirtingas nuo kitų, po šv. Mišių maldininkai traukė į didžiąją salę pasižmonėti, išgerti kavos, paskanauti įvairių saldumynų, kuriuos paruošė centro moterų klubas ir, žinoma, pasidalinti naujausiomis žiniomis iš Lietuvos ir pasižmonėti.

Netikėtai pamaciau pluoštą nuotraukų, gulinčių ant vieno stalo. Matyti veidai, matyta aplinka. Prisiminiau – ogi vėlykinės vaitės Pasaulio lietuvių centre. Iš tikrųjų tai ne vaitės, pagalvojau, o tikra puota ir pradėjau garsiai galvoti, kiek patiekalų tada ragavau. „Mažiausia dvylika ir buvo dar tiek, jei ne daugiau, kurių mes neragavom“, – sako mano žmona. Visus juos paruošė lemontiškos moterys!

Žinome, kad Pasaulio lietuvių centro moterų klubo darbšiosios narės su savo pirmine Brone Nainiene buvo atsakingos už šį vadinamąjį

Birutė Navickienė iškepė beveik visus tortus.

V. Jasinevičiaus nuotr.

Velykų stalo rengėjos (iš kairės): Alė Karaliūnienė, Marcelė Jonušienė, Elena Jasinevičienė, Vilė Marchertienė, Zina Pocienė, Dalia Šlenienė, Aldona Paleikienė. Stovi: Bronė Nainienė, Bronė Abromauskienė ir Zita Dapkiene.

Vytauto Jasinevičiaus nuotr.

Ragaujant saldumynus (iš kairės): Regina Narbutienė, Leonas Narbutis, dr. Leonidas Ragas, Praurimė Ragienė ir Aldona Kamantiene.

V. Jasinevičiaus nuotr.